

การวิเคราะห์ทางการเงินและ การประยุกต์ใช้เพื่อความยั่งยืน ภาค 1 และ 2

รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา อีสระวรรณิช
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

26 กันยายน 2566

เวลา 9.00 – 17.00 น.

1

TOPICS

- ความสำคัญของการบัญชีและงบการเงิน
- การวิเคราะห์งบการเงิน
 - Profitability and margin management
 - Asset turnover and asset management
 - Capital structure and financial management
 - Liquidity
 - Statement of cash flow and relevant ratios

Credit:

Source of this document, majorly taken from

1. Jablonsky and Barsky (2001)
2. Brodersen, S. and Pysh, P. (2014) and
3. ปัญญา อีสระวรรณิช 2561

IMPORTANCE OF ACCOUNTING AND FINANCIAL STATEMENTS

3

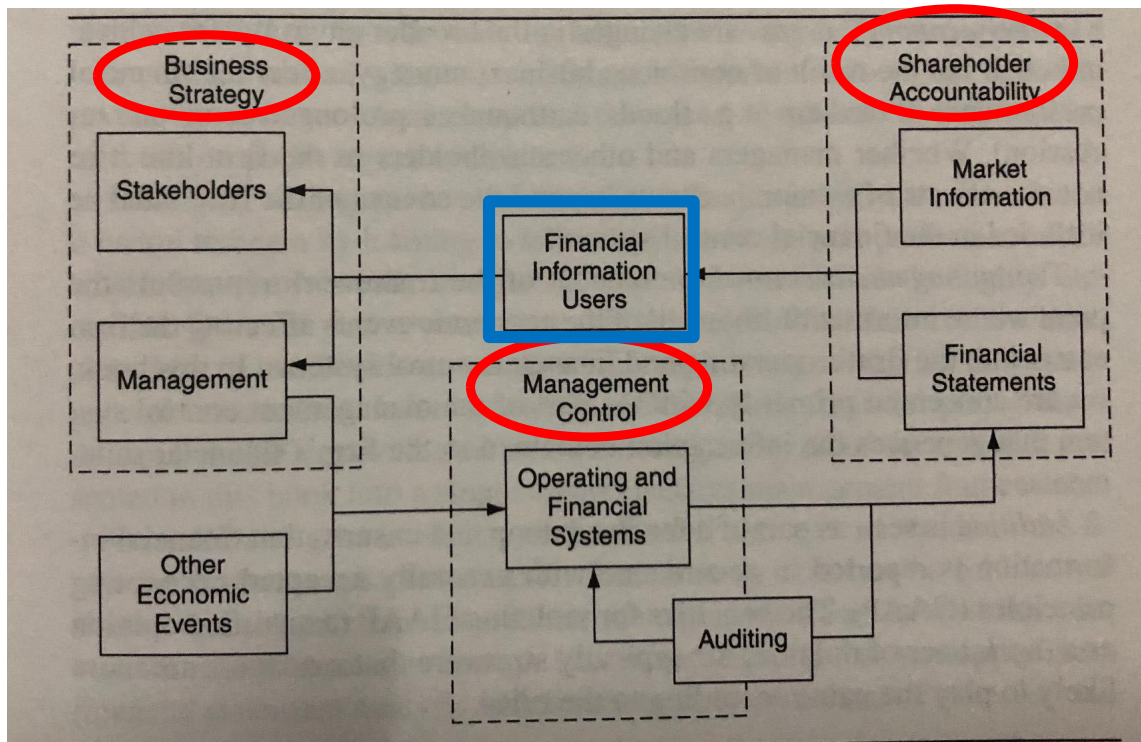
บัญชี คือ ภาษาของธุรกิจ

“ Accounting is the language of business.”

- What do you think? Agree or disagree?
- What does this sentence mean?

4

UNDERSTANDING THE BUSINESS THROUGH FINANCIAL INFORMATION

Source: Jablonsky and Barsky (2001) p.xxi

5

THREE MAJOR COMPONENTS IN DOING BUSINESS 3 องค์ประกอบสำคัญในการทำธุรกิจ

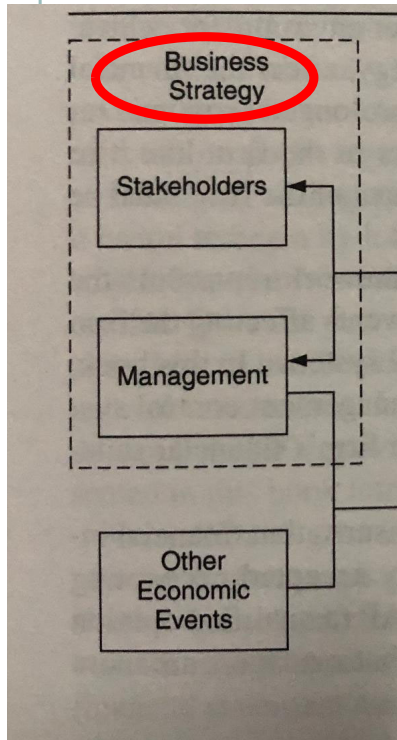
1. Business strategy กลยุทธ์ธุรกิจ
2. Management control การควบคุมของฝ่ายบริหาร
3. Shareholder accountability ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

“Financial information” provides the thread that ties the firm’s business strategy to shareholder accountability through the firm’s management control system.

ข้อมูลทางการเงิน เป็นตัวเชื่อมโยงกลยุทธ์เข้ากับความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยผ่านระบบการควบคุมของกิจการ

6

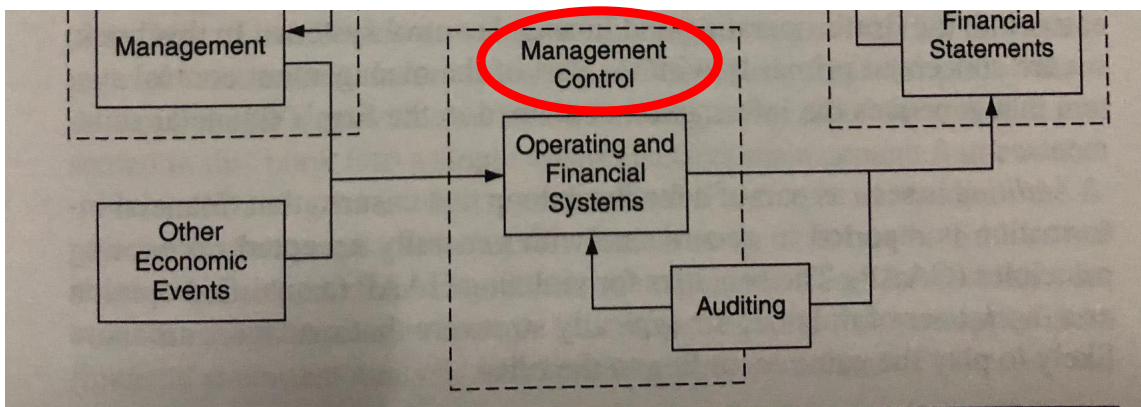
BUSINESS STRATEGY

- “**Business strategy**” เน้นการเชื่อมโยงระหว่างผู้จัดการและผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ของกิจการ **Stakeholders include....?**
- Business strategy begins with the customers and ends with the shareholders. กลยุทธ์จะเริ่มจากลูกค้าและไปจบที่ผู้ถือหุ้น
- Customers provide the primary source of financing, while shareholders own the business and expect a return on their investment. ลูกค้าเป็นแหล่งที่มาหลักในการจัดหาเงิน ในขณะที่ผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของกิจการ และต้องการผลตอบแทนจากการลงทุน
- Besides, **the management** is responsible for incorporating the needs of the other stakeholders into an effective business strategy without losing sight of the needs of both customers and shareholders. ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการตอบสนองความต้องการของผู้ถือหุ้น โดยไม่ทำลายความสัมพันธ์กับลูกค้า (เช่น ไม่ขึ้นราคาเพื่อหวังแต่ผลกำไร)
- **Other economic events** are changes in the broader environment, which, although not the result of the business strategy, affect the financial performance of the firm (e.g. flood, earthquake, economic recessions). Whether the managers and other stakeholders like it or not, the effects of economic events beyond the control of the firm must be included in the financial control system (continues to the second component ‘management control’) เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจอื่น เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการแม้ว่าจะไม่เกี่ยวข้องใด ๆ กับผู้บริหาร (สังเกตในรูปอยู่ด้านนอก) แต่ผู้บริหารก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องหาวิธีการจัดการ

7

MANAGEMENT CONTROL

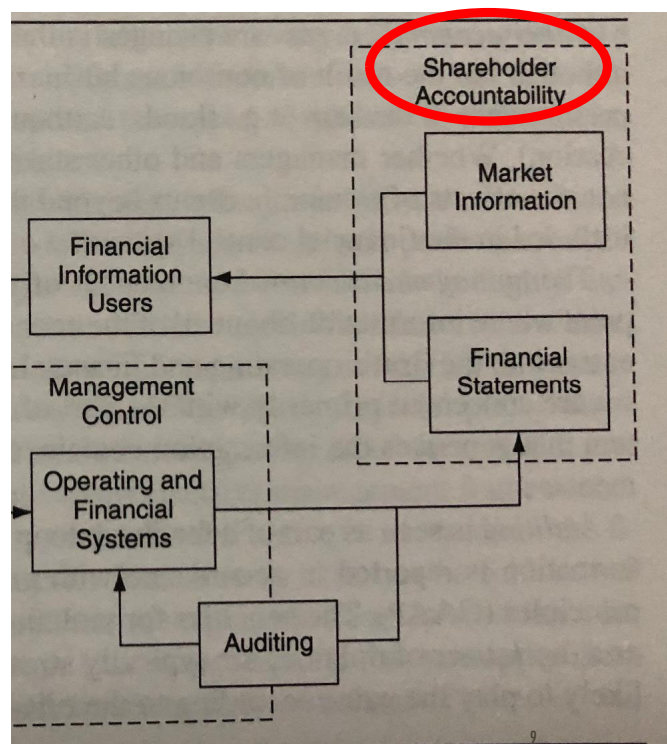
- ‘**Management control**’ represents the point where information about all of **economic events** affecting the firm enters into the firms’ operating and financial control systems. A focus is on the part of management control system that generates the information contained in the firms’ financial statements (e.g. insurance policy is initiated to cover an unexpected damage of natural disasters; however, the insurance plan has a cost affecting on the firm’s net income) การควบคุมของฝ่ายจัดการเป็นการจัดการเหตุการณ์อื่นทางเศรษฐกิจ เช่น การซื้อแผนประกันภัย แต่ก็มีต้นทุนเกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการนี้คือการทำให้มีการจัดทำงบการเงิน
- **Auditing** is seen as part of a feedback loop to ensure that financial information is reported in accordance with GAAP. A qualified audit opinion is severe, so managers are more likely to play the game according to the rules. การสอบบัญชีจะช่วยให้มั่นใจว่าการจัดทำบัญชีเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หากผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข แสดงว่าผู้บริหารอาจกำลังเล่นเกมในหน้างบการเงินอยู่ (ตกแต่งตัวเลขทางการเงิน)

8

- “Shareholders accountability” emphasize that financial statements provide a foundation for assessing management’s accountability to the firms’ shareholders. ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นเน้นย้ำว่าการเงินต้องช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินประเมินความสามารถของผู้บริหารต่อผู้ถือหุ้นได้
- In a market economy, financial statements provide a starting point for assessing management’s performance. ในตลาดทุน งบการเงินจะช่วยประเมินความสามารถผู้บริหารได้
- As we can see, the market information does not flow through the firm’s management’ control system. All the market information (e.g. stock prices, dividend yields, interest rates, analyst’s reports) are factored into the assessment process. จากภาพจะเห็นได้ว่าข้อมูลของตลาดทุนไม่ได้อยู่ในระบบการควบคุมของกิจการ แต่จะเป็นปัจจัยที่ใช้ในการประเมินด้วย

Managers need a way of getting their arms around the information, so you can put it to good use. ผู้บริหารต้องทราบข้อมูลทั้งหมดนี้ เพื่อจะได้นำมาใช้/บริหาร ให้ถูกต้อง

SHAREHOLDER ACCOUNTABILITY

FINANCIAL STATEMENTS

- **Statement of Financial Position** (or Balance Sheet) lists all of the assets, liabilities, and shareholders’ (owners’) equity at the end of the year. งบแสดงฐานะการเงินแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
- **Assets** represent economic resources controlled by the company. สินทรัพย์แสดงถึงทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจที่กิจการควบคุมได้
- **Liabilities and shareholders’ equity** represent the claims on the company’s assets by creditors (liabilities) and owners (shareholders’ equity). หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นแสดงสิทธิเรียกร้องต่อกิจการ
- Equation:

$$\begin{aligned} \text{Assets} &= \text{Liabilities} + \text{Equity} \\ \text{Resources} &= \text{Obligations} \\ \text{Rights} &= \text{Responsibilities} \end{aligned}$$

FINANCIAL STATEMENTS

- **Income Statement** lists all the company's revenues, expenses, and net income for the year. งบกำไรขาดทุนแสดงรายการรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิ
- The net income (or net loss) tells us how well management performed on behalf of the shareholders during the year. (Manager is the agent of shareholders—to maximize the shareholders' interest). กำไร(ขาดทุน)สุทธิ แสดงว่าผู้บริหารสามารถบริหารกิจการได้ดีเพียงใด (ผู้บริหารเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการจัดการให้ผู้ถือหุ้นได้ผลตอบแทนสูงสุด)

- Equation:

$$\text{Net income} = \text{Revenues} - \text{Expenses}$$

and

$$\text{Net Earned Assets} = \text{Net income}$$

- **Net Earned Assets** is the amount of net assets (economic resources) that the management earned on behalf of the shareholders during the year. It shows the outcome of business strategy throughout the year. กำไรสุทธิแสดงถึงผลการดำเนินงานสุทธิจากการใช้สินทรัพย์ เป็นผลลัพธ์ของกลยุทธ์ทางธุรกิจที่กิจการกำหนดไว้
- Generally, revenues are the source of cash inflow, while expenses are the source of cash outflow. So the net of revenues and expenses are the economic resource (net cash flow) that the firm has left after the operations. **If the firm has net loss, what does it mean?** โดยทั่วไป รายได้เป็นแหล่งกระแสเงินสดรับ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายเป็นแหล่งกระแสเงินสดออก การสุทธิรายได้ด้วยค่าใช้จ่ายจึงแสดงกระแสเงินสดสุทธิที่กิจการคงเหลือจากการดำเนินงาน **ถ้ากิจการเกิดผลขาดทุนหมายความว่าอย่างไร?**

11

ROE: THE LINK FROM INCOME STATEMENT TO BALANCE SHEET

- The concept of ROE helps managers understand the firm's overall business strategy in the terms of information found in income statements and balance sheet. ROE ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจภาพรวมของกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงงบกำไรขาดทุนกับงบแสดงฐานะการเงิน

÷

- ROE links the income statement to balance sheet as follows:

$$\text{ROE} = \text{Net income} \div \text{Shareholders' equity}$$

Net earned assets

Responsibility

- ROE means the net earned assets (net income) that belongs to the owners. **The net income is a result of management's strategy, so ROE represents how management can do for their shareholders (capital providers) in that year.** ROE แสดงถึงผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่เป็นของผู้ถือหุ้น

12

ROE

Buffet (2014) กล่าวว่า

- ROE เป็นหนึ่งในอัตราส่วนที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ในการนำไปใช้มาก
- สำหรับนักลงทุน ROE เป็นตัวแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถของผู้บริหารในการนำเงินของคุณ (ผู้ถือหุ้น) ไปลงทุนต่อในธุรกิจ
- ในการลงทุน Buffet แนะนำให้ลงทุนในบริษัทที่มี ROE สม่ำเสมอ และตัวเลขที่ Buffet โปรดปรานสำหรับ ROE คือ 8% แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมด้วย อย่างธุรกิจประกันภัย ROE 8% ถือว่าเพียงพอ แต่สำหรับธุรกิจเทคโนโลยี 8% ถือว่าน้อยเกินไป
- ตัวอย่าง การลงทุนที่นำเงินจากเจ้าของมา 100,000 เหรียญ ซื้อเครื่องจักรมาเพื่อผลิตสินค้าขายได้กำไรปีละ 10,000 เหรียญ ROE เท่ากับ 10% ($10,000/100,000$) จากนั้นหากต้องการลงทุนเพิ่ม
 - ซื้อเครื่องจักรชนิดเดิม ผลิตสินค้าและขายได้เหมือนเดิม ได้ ROE ลดเหลือ 6.7% ($20,000/300,000$)
 - แต่ถ้าซื้อแผงขายสอสดดอก ลงทุนเพียง 50,000 เหรียญ ได้กำไร 10,000 เหรียญเช่นกัน ROE เท่ากับ 13.3% ($20,000/150,000$)
- ดังนั้น ROE แสดงการใช้เงิน กลยุทธ์ และการตัดสินใจในการดำเนินงานของผู้บริหาร

13

ROE AND DUPONT'S ANALYSIS

DuPont Method ROE = **Net Profit Margin** X **Asset Turnover** X **Financial Leverage**

$$= \frac{\text{Net Income}}{\text{Revenue}} \times \frac{\text{Revenue}}{\text{Average Total Assets}} \times \frac{\text{Average Total Assets}}{\text{Average Shareholders' Equity}}$$

Can "reduce" like terms in numerator and denominator

$$= \frac{\text{Net Income}}{\text{Revenue}} \times \frac{\text{Revenue}}{\text{Average Total Assets}} \times \frac{\text{Average Total Assets}}{\text{Average Shareholders' Equity}}$$

This is the ROE equation!

$$= \frac{\text{Net Income}}{\text{Average Shareholders' Equity}}$$

14

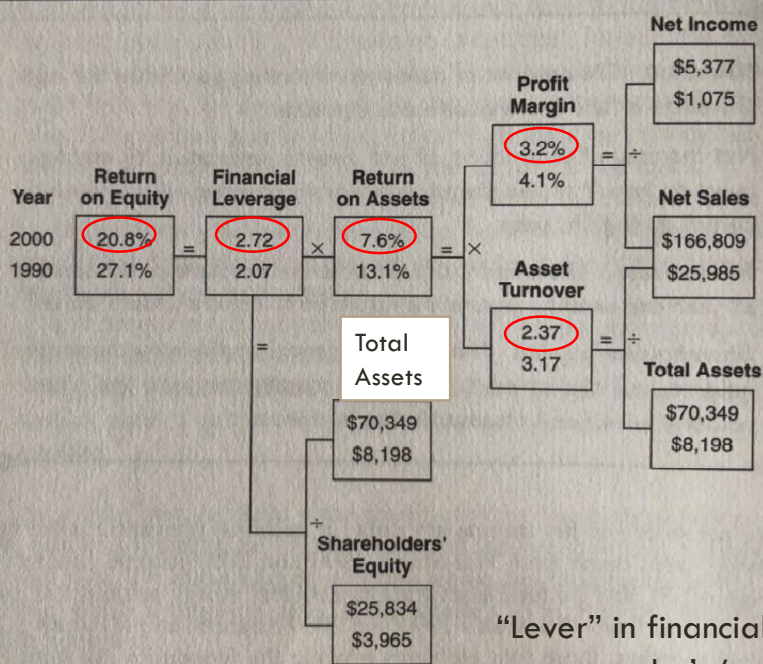
4 SIGNIFICANT ELEMENTS OF ROE

1. Net sales
 2. Net income
 3. Total assets
 4. Shareholders' equity
- ← an outcome of Business Strategy
- ← Resources used to generate a return for shareholders
- ← Capital provided by owners
- Income Statement
- Balance sheet

15

ตัวอย่างการวิเคราะห์องค์ประกอบของ ROE

Figure 1.4 Wal-Mart Strategic Profit Model: Quick Overview
(for the Fiscal Years Ended January 31, 1990 and 2000—Amounts in Millions)

In Year 2000,

For every \$1 of assets, Wal-Mart generated \$2.37 in net sales

For every \$1 of net sales, Wal-Mart earned 3.2 cent in profit

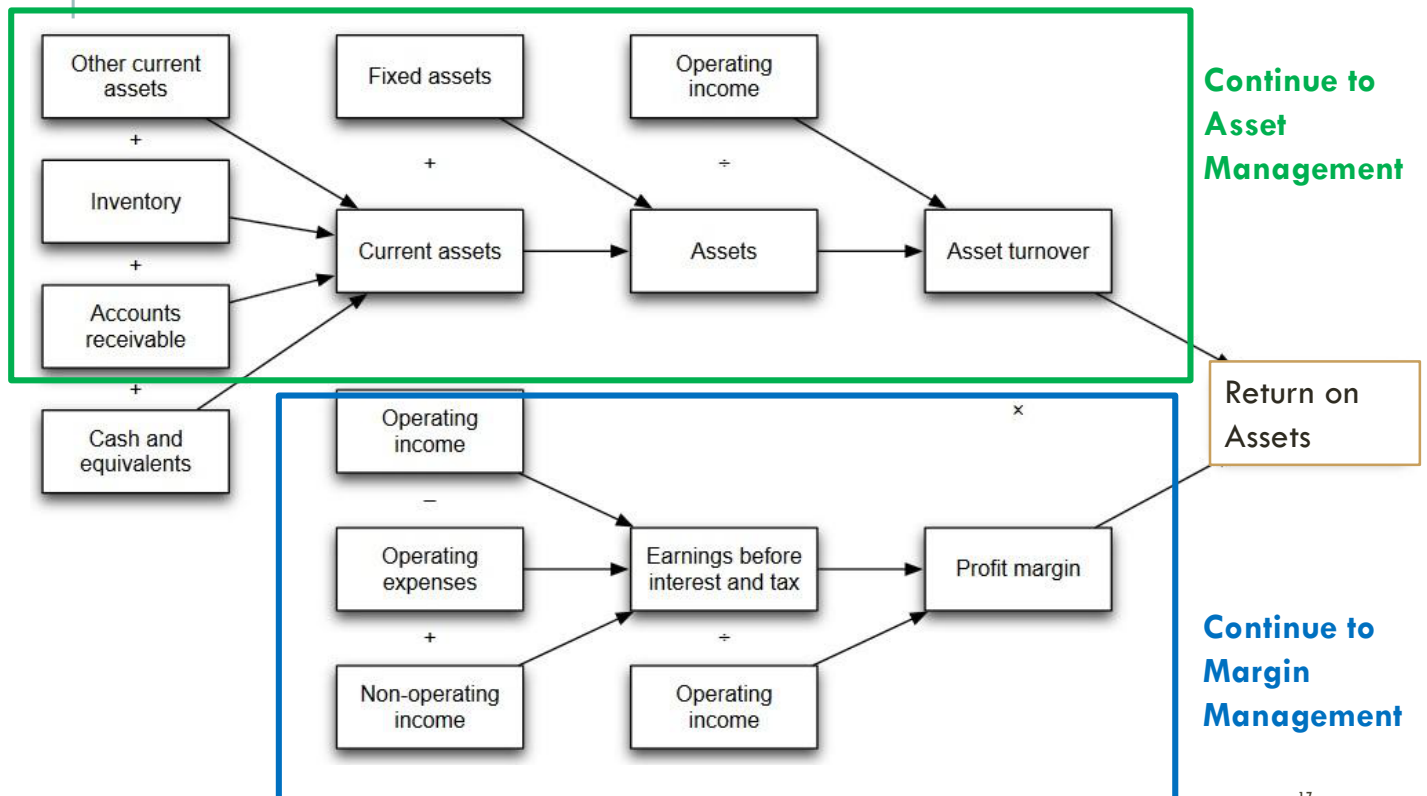
By multiplying the profit margin by the asset turnover (2.37 times), for every \$1 of assets, Wal-Mart generated 7.6 cent in profit

When multiplying ROA (7.6%) by the \$2.72 in total assets management controlled for every \$1 of shareholder' equity, Wal-Mart generated 20.8 cent in profit for every \$1 of shareholders' equity invested in the business.

“Lever” in financial leverage refers to the impact of using someone else's (creditors') money to run the business.

Therefore, Wal-Mart use the creditors' money worthwhile.

INGREDIENTS OF EACH COMPONENT FOR ROA

17

PROFITABILITY AND MARGIN MANAGEMENT

18

MARGIN MANAGEMENT

- Profit margin is one indicator that links the customers to the firm's ongoing operations that must be managed on a day-to-day basis. อัตรากำไรสุทธิเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงลูกค้า (รายได้) มาสู่การดำเนินงานของกิจการ (ค่าใช้จ่าย)
- Firms must meet customers' needs at a cost that allows the to generate a profit. กิจการต้องทำให้ได้ตรงตามความต้องการของลูกค้าในต้นทุนที่ต่ำกว่าจนทำให้เกิดรายได้ให้ได้
- Customers provide the money the firm needs to cover current expenses and generate a profit on behalf of the owners. ลูกค้าเป็นแหล่งที่มาของเงินสดที่จะใช้จ่ายและสร้างกำไรเพื่อตอบแทนกับให้ผู้เป็นเจ้าของกิจการ
- Margin management emphasizes on how the customer (net sales) is related to the costs, expenses and net income reported in the income statement. การบริหารกำไรจึงจะโฟกัสว่าลูกค้าสัมพันธ์กับต้นทุน ค่าใช้จ่าย และกำไรในงบกำไรขาดทุนอย่างไร

19

1.COMMON SIZE ANALYSIS OF INCOME STATEMENT

What do you see in this table?

Income Statement	1990	2000	Change
Net sales	100.00%	100.00%	0.0%
Cost of sales	<u>77.2%</u>	<u>77.7%</u>	<u>0.5%</u>
Gross profit	22.8%	22.3%	-0.5%
Operating expenses (SG&A)	15.7%	16.2%	0.5%
Other income (expenses)	<u>0.0%</u>	<u>(0.2%)</u>	<u>0.2%</u>
Operating income / EBIT	7.1%	5.9%	-1.2%
Interest expenses	<u>0.5%</u>	<u>0.6%</u>	<u>0.1%</u>
Income before income taxes	6.6%	5.3%	-1.3%
Income taxes	<u>2.4%</u>	<u>2.0%</u>	<u>-0.4%</u>
Net income	<u>4.2%</u>	<u>3.3%</u>	<u>-0.9%</u>

20

2. TREND ANALYSIS OF INCOME STATEMENT

1.What do you see in this table?

2.When compared to the common size, what do you think for the current year?

Income Statement	1990 (million)	2000 (million)	Growth
Net sales	\$25,985	\$166,809	542%
Cost of sales	<u>20,070</u>	<u>129,664</u>	546%
Gross profit	5,915	37,145	528%
Operating expenses (SG&A)	4,070	27,040	564%
Other income (expenses)	<u>0</u>	<u>(368)</u>	
Operating income / EBIT	1,845	9,737	428%
Interest expenses	<u>138</u>	<u>1,022</u>	641%
Income before income taxes	1,707	8,715	411%
Income taxes	<u>632</u>	<u>3,338</u>	428%
Net income	<u>\$1,075</u>	<u>5,377</u>	400%

21

3. PROFIT MARGIN RATIO

➤ Profit margin = Net income / Net sales

➤ 1999: \$1,075 million / 25,985 = 4.2%

➤ 2000: \$5,377 million / 166,809 = 3.3%

▪ Profit margin แสดงถึง ความสามารถในการทำกำไร

▪ สำหรับ Wal-Mart ความสามารถในการทำกำไรลดลงจาก 4.2% ในปี 1999 เป็น 3.3% ในปี 2000 เมื่อพิจารณาแยกรายการตามทีแสดงในสไลด์ก่อน จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการสร้างยอดขายได้เพิ่มขึ้นมาก แต่แนวโน้มของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารก็เพิ่มขึ้นด้วย ทำให้อัตราส่วนกำไรสุทธิคงเหลือลดลง

โดยสรุป ความสามารถในการทำกำไรลดลง แต่ยังไม่ได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญมาก (ลดลงไม่ถึง 1%)

22

รายได้ (INCOME)

- รายได้ (Income) ประกอบด้วย 2 ประเภทรายการ
 - รายได้จากการดำเนินงานหลัก (Revenues) มาจากกิจกรรมตามปกติธุรกิจ เช่น รายได้จากการขาย รายได้จากการให้บริการ รายได้ค่าเช่า
 - รายได้อื่น (Other income) และ กำไร (gain) มาจากการดำเนินงานรองหรือเป็นรายการที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย (non-recurring items) เช่น รายได้ดอกเบี้ย กำไรจากการขายอุปกรณ์

23

ค่าใช้จ่าย (EXPENSES)

- ค่าใช้จ่าย มี 3 กลุ่มรายการเช่นเดียวกัน
 - ค่าใช้จ่ายหลัก เป็นค่าใช้จ่ายหลักที่สัมพันธ์กับรายได้ เกิดจากกิจกรรมดำเนินงาน ได้แก่ ต้นทุนขาย และ ต้นทุนในการบริการ
 - ค่าใช้จ่ายรอง เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยให้การดำเนินงานหลักประสบผลสำเร็จ เช่น ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
 - ขาดทุน (loss) เป็นรายการที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหลัก และอาจไม่ได้เกิดบ่อย (non-recurring items) เช่น ขาดทุนจากการขายอาคารเก่า ขาดทุนจากน้ำท่วม

24

กำไรขั้นต้น GROSS MARGIN

➤ กำไรขั้นต้น = รายได้จากการดำเนินงานหลัก - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก

เช่น รายได้จากการขาย - ต้นทุนขาย หรือ รายได้จากการให้บริการ - ต้นทุนในการให้บริการ

➤ โดยทั่วไป เมื่อจัดทำแผนงบประมาณ กิจกรรมมักมีอัตรากำไรขั้นต้นในใจที่ต้องการสำหรับงวดไว้แล้ว เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขาย

➤ สินค้าแต่ละชนิด อาจมีอัตรากำไรขั้นต้นไม่เท่ากัน

➤ รายการกำไรขั้นต้น ควรเป็นตัวเลขบวกเสมอ หากงวดใด เป็นตัวเลขติดลบ แสดงว่าเกิดปัญหาในการผลิตหรือการขายอย่างมหันต์

25

ANALYSIS RESULTS FROM THE TWO TABLES-GROSS MARGIN

➤ When net sales grow at a different rate than the cost of sales, that difference will be reflected in gross margin dollars. เมื่ออัตราการเติบโตของยอดขาย แตกต่างจากอัตราการเติบโตของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อัตรากำไรขั้นต้นจะเปลี่ยนไป

➤ Is a decline in gross margin as a percentage of net sales dollars necessarily bad for the shareholders? การลดลงของอัตรากำไรขั้นต้น เป็นสัญญาณที่ไม่ดีสำหรับผู้ถือหุ้นหรือไม่

➤ It depends. แล้วแต่

➤ A decrease in gross margin of 0.5% of net sales (Table 1) translates into \$826 million gross margin dollars loss ($166.8 \times 0.5\%$) on sales of \$166.8 billion. One half-cent means a lot! Even though the management is growing the business through increased sales for 542%, the current business is nowhere near as it was in 1990 ในตัวอย่างแม้ว่าอัตรากำไรขั้นต้นลดลงเพียง 0.5% แต่แสดงถึงกำไรที่หายไปถึง 826 ล้านดอลลาร์

➤ However, it is not clear that net sales would have reached \$166.8 billion if the management had attempted to maintain a higher gross margin percentage. อย่างไรก็ตาม กิจกรรมอาจไม่เกิดยอดขายถึง 166.8 ล้านดอลลาร์ได้ หากจะต้องรักษาอัตรากำไรขั้นต้นให้เท่าเดิม

➤ Wal-Mart's strategy... "I bought an item for 80 cent. I found that by pricing it at \$1.00 I could sell three times more of it than by pricing it at \$1.20. I might make only half the profit (gross margin) per item, but because I was selling three times as many, the overall profit was much greater." → In retail, you can lower your markup but earn more because you increase volume. บางครั้งกิจการจำเป็นต้องยอมให้อัตรากำไรขั้นต้นต่ำ โดยการลดราคาขายเพื่อให้ขายได้ในปริมาณที่มากขึ้น

26

ANALYSIS RESULTS FROM THE TWO TABLES-OPERATING EXPENSES

- When the operating expenses increase at a faster rate than net sales, the difference will be reflected in EBIT. เมื่อค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นเร็วกว่ายอดขาย จะส่งผลต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้
- What if the management decides to invest in telecommunication technology and distribution centers, for example, the new computer-based information system will give a direct access to the information, and the managers can run the business more efficiently and faster, is these investment are worthwhile? การลงทุนโครงการใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยี จะทำให้ได้ข้อมูลที่ดีและเร็วขึ้น แต่การลงทุนนั้นคุ้มค่ายัง
- The new investment makes the cost higher, both cash payment and depreciation (non-cash item), but if it creates a higher sale or decrease some other costs, the investment is worth. โครงการใหม่ทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ถ้ากิจการเพิ่มยอดขายได้ หรือลดรายจ่ายรายการอื่นได้ โครงการนั้นก็ถือว่าคุ้มค่า
- It is just that the management needs to ensure the project's value and attempt to generate cash inflow higher than the cash outflow. สิ่งที่สำคัญเพียงแค่ว่าผู้บริหารต้องมั่นใจว่าจะสามารถสร้างกระแสเงินสดเข้าจากรายได้ ให้มากกว่ากระแสเงินสดออก
- One acceptance. The worthiness of the project may be seen in the next, next years, not in the year invested, like the investment in sustainable projects (solar roofs, etc.) ในบางครั้ง การลงทุนโครงการใหม่ อาจไม่ได้เห็นผลทันที ผู้บริหารอาจต้องติดตามผลการลงทุนในปีถัด ๆ ไป

27

ANALYSIS RESULTS FROM THE TWO TABLES-INTEREST EXPENSES

- It does make sense that the management must require a substantial amount of debt to grow the business. But the managers must keep in mind that the interest charges should not be a significant portion of every sales dollar. การกู้ยืมเงินเพื่อมาขยายธุรกิจเป็นสิ่งที่สมเหตุผล แต่ผู้บริหารต้องจำไว้ว่าเงินที่ได้มาทุกบาทมีต้นทุนดอกเบี้ยเกิดขึ้น
- In the example, \$1 of net sales is dedicated to 0.5 cent and 0.6 cent of interest expense in 1990 and 2000. These numbers are smaller compared to those of a competitor, spending 3-4 cent per sales dollar. Therefore, the interest cost can be accepted for the exemplified firm. จากตัวอย่างของ Wal-Mart สัดส่วนของดอกเบี้ยจ่ายไม่เพิ่มขึ้นมากนัก
- The interest cost occurs from short-term, long-term borrowings and **capital lease obligations**. Lease contracts cost an interest charge in income statement, so **do your company have many lease contracts?** ต้นทุนทางการเงินเกิดจากการกู้ยืมเงินระยะสั้นและระยะยาว และหนี้สินจากสัญญาเช่า บริษัทคุณมีสัญญาเช่าบ้างหรือไม่

28

ANALYSIS RESULTS FROM THE TWO TABLES-OTHER INCOME (EXPENSES)

- Other income (expenses) is generated from non-routine business transactions, such as gain/loss from sales of property and equipment. รายได้ (ค่าใช้จ่าย)อื่นมาจากกิจกรรมที่ไม่ใช่การดำเนินงานปกติ เช่น กำไร(ขาดทุน)จากการจำหน่ายที่ดินและอุปกรณ์
- The management can avoid if the sale of PPE generates a loss by not selling it. ผู้บริหารสามารถหลีกเลี่ยงได้หากขายที่ดินและอุปกรณ์แล้วขาดทุน
- But sometimes some items of the other income(expense) is unavoidable, such as loss on fire or flood (caused by the other economic events). A balance of its impact on net income and its insurance cost (cost vs benefit) becomes a big consideration. แต่บางรายการในส่วนนี้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ขาดทุนจากไฟไหม้ น้ำท่วม ในการบริหารงานผู้บริหารจึงอาจต้องคิดว่าจะทำประกันผลเสียหายเพื่อชดเชยขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นหรือไม่ แต่ต้องพิจารณาประโยชน์ (เงินประกันความเสียหาย) กับต้นทุนที่เกิดขึ้น (ค่าเบี้ยประกัน)
- In addition, an investment in trading securities (TFRS 9) generates an impact of unrealized gain/loss on income statement. รายการกลุ่มนี้รวมกำไร (ขาดทุน)จากการลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนด้วย

29

ANALYSIS RESULTS FROM THE TWO TABLES-INCOME TAX

- Income tax is a cash-based expense. ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด
- It is unavoidable, but can be managed. สามารถจัดการให้จ่ายน้อยลงได้ แต่หลีกเลี่ยงการจ่ายไม่ได้
- A supervision from experts or expertise of accountants in tax areas can help. Having one expert or tax planning scheme in your company is a good idea to minimize this expense as much as you can. กิจกรรมอาจมีที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญไว้หาหรือเพื่อให้ประหยัดภาษี

30

SIGNIFICANCE OF EACH TYPE OF INCOME

➤ Gross profit

- กระแสเงินสดสุทธิคงเหลือหลังจากหักต้นทุนขาย/บริการออกจากรายได้จากการขาย/บริการ ควรเป็นตัวเลขติดบวกเสมอ
- ควรเปรียบเทียบอัตราส่วนกำไรขั้นต้นได้เกิดขึ้นจริงกับอัตราส่วนกำไรขั้นต้นที่กิจการต้องการหรือวางแผนไว้เมื่อตอนกำหนดราคาขาย ว่าแตกต่างกันหรือไม่ หากแตกต่างกันโดยเฉพาะกรณีต่ำกว่าที่วางแผนไว้ ฝ่ายขาย และฝ่ายผลิต ควรต้องชี้แจงได้ว่ามาจากสาเหตุใด เช่น ให้ส่วนลดแก่ลูกค้าเกินนโยบายที่กำหนดไว้ มีการส่งคืนสินค้าจำนวนมาก มีของเสียมาก ต้นทุนวัตถุดิบสูงเกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ ใช้กำลังการผลิตเครื่องจักรไม่คุ้มค่า ฯ

➤ Operating income / EBIT

- แสดงถึงจำนวนที่คงเหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติแล้ว
- เป็นข้อบ่งชี้แสดงถึงผลการบริหารงานของผู้บริหาร **management's performance** เป็นผลสรุปรวมจากแผนกลยุทธ์ที่เลือก/วางไว้

➤ Net income

- เป็นบทสรุปของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกิจการในปีที่ผ่านมา
- เป็นตัวสะท้อนผลการดำเนินงานที่ผู้บริหารทำได้จากการนำเงินทุนของผู้ถือหุ้นมาบริหาร (เช่น ใน ROE)-
management's stewardship

➤ Profit margin อัตรากำไรสุทธิ

- แสดงถึงจำนวนเงินคงเหลือจากยอดขาย \$1 หลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมด ทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดอกเบี้ยจ่าย และภาษี
- ใช้เปรียบเทียบระหว่างปี และระหว่างกิจการได้ เนื่องจากคำนวณต่อยอดขาย \$1

31

SIGNIFICANCE OF EACH TYPE OF INCOME (CONT.)

สืบเนื่องจากที่รายการบัญชีรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ทำให้มีรายได้และค่าใช้จ่ายบางรายการที่ไม่ได้เป็นรายการเงินสด (non-cash items) จึงทำให้มีการปรับกำไรบางรายการเพื่อให้สะท้อนรายการเงินสดเท่านั้น เช่น

➤ Cash profit

- หากมีงบกระแสเงินสด **cash profit = cash flow from operation (CFO)**
- รายการนี้สำคัญมาก แสดงให้เห็นว่ากิจการมีเงินสดสุทธิคงเหลือจากการดำเนินงานหลักเท่าไร
- คำนวณจากกำไรสุทธิปรับด้วยรายการที่ยังไม่ได้จ่าย/รับเป็นเงินสด เช่น ลิขสิทธิ์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น/ลดลง ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ขาดทุนจากหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้
- บางกิจการอาจมีกำไรสุทธิคงเหลือน้อย แต่มี CFO สูง เพราะมีรายการสำรองหนี้ที่เก็บไม่ได้หรือค่าเสื่อมราคาสูง ในทางตรงกันข้าม บางกิจการอาจมีกำไรสุทธิสูง แต่ CFO ต่ำ เพราะขายได้แต่ขายเป็นเงินเชื่อ และเก็บเงินไม่ได้เลย

➤ EBITDA

- นำ EBIT บวกกลับด้วยค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย เพื่อให้ได้กำไรที่เป็นเงินสด
- แตกต่างจาก CFO ตรงที่ CFO ใส่ผลกระทบจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของสินทรัพย์และหนี้สินหมุนเวียนด้วย

แล้วเราสามารถหา
จำนวนเงินของ D & A
มาจากไหน

32

ASSET TURNOVER AND ASSET MANAGEMENT

33

ASSET MANAGEMENT

3 ส่วนสำคัญของสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน

1. Current assets (operating activity)
 1. Cash and cash equivalents
 2. Receivables
 3. Inventories
2. Productive assets (investment activity)
 1. Property, plant and equipment
 2. Accumulated depreciation
 3. Intangible assets and accumulated amortization
3. Other assets

34

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเป็นรายการแรกในงบแสดงฐานะทางการเงิน สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงที่สุด
- **เงินสด** ประกอบด้วย เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เช่น ธนบัตร เงินเหรียญ เช็คสั่งจ่ายให้แก่กิจการที่ครบกำหนดชำระแล้ว เงินฝากเผื่อเรียกและเงินฝากประจำที่ฝากไว้กับธนาคารที่มีระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน ไม่มีภาระผูกพันและสามารถถอนมาใช้ได้ เช็คเดินทาง เช็คของขวัญ ตราฟั้ธนาคาร และธนาคณ์
- **รายการเทียบเท่าเงินสด** หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้ และมีความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า ได้แก่ เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่มีระยะเวลาคงกำหนดชำระไม่เกิน 3 เดือน
- เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (Bank Overdraft) ไม่ใช่รายการเงินสด แต่เป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน
- เงินฝากธนาคารที่ติดข้อจำกัดในการใช้หรือฝากไว้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ไม่ถือเป็นเงินสด

35

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อ)

- กิจการต้องติดตาม (monitor) การเคลื่อนไหวของเงินสดเป็นรายวัน
- หลายกิจการยอมต้องการมีเงินสดให้เพียงพอต่อการใช้จ่าย แต่หากเก็บเงินสดไว้มากเกินความจำเป็นที่ต้องการใช้ ก็ทำให้เกิดต้นทุนเสียโอกาส ดังนั้น ประเด็นสำคัญคือหาจุด **balance** ที่จะมีเงินสดไว้ให้พอใช้ แต่ก็ไม่ได้ทำให้สูญเสียโอกาสจากการได้ดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนการลงทุนอื่นไป
- เงินสดเสี่ยงต่อการสูญหายหรือทุจริตได้ง่าย กิจการต้องมีการวางการควบคุมภายในให้ดีพอ เช่น การซื้อคร่อมเช็ค ใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ของธนาคาร เช่น การโอนเงินออนไลน์เข้าบัญชีโดยตรง รวมถึงต้องจัดทำงบประมาณยอดเงินฝากธนาคารทุกเดือน และแบ่งหน้าที่ระหว่างพนักงานบัญชีและการเงิน เป็นต้น

36

ลูกหนี้

คำนิยาม: ลูกหนี้เป็นสิทธิเรียกร้องที่กิจการมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเงินสด สินค้าหรือบริการ

ประเภทของลูกหนี้: ลูกหนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ลูกหนี้การค้า หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ
2. ลูกหนี้ที่ไม่ใช่ลูกหนี้การค้า หรือลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น การที่กิจการให้เงินกู้ยืมแก่พนักงาน การให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

การแสดงรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน

1. ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ลูกหนี้ที่แสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึง ลูกหนี้ที่กิจการคาดว่าจะได้รับชำระหนี้ภายในระยะเวลา 1 ปี หรือหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ (Operating cycle) แล้วแต่เวลาใดจะนานกว่า เช่น ลูกหนี้บริษัทอสังหาริมทรัพย์อาจนานเกินกว่า 1 ปี
2. ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ลูกหนี้ที่คาดว่าจะได้รับชำระหนี้ในเวลาที่เกินกว่า 1 ปี จะแสดงเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

37

ลูกหนี้ (ต่อ)

- ตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 TFRS 9 กำหนดให้กิจการต้องประมาณการขาดทุนจากการด้อยค่าของลูกหนี้ (เดิมเรียกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) ตั้งแต่วันแรกที่มีการรับรู้รายการลูกหนี้ ไม่ได้รอจนวันที่ครบกำหนดชำระก่อนจึงค่อยประมาณการจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ ดังนั้น รายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนอาจจะเพิ่มขึ้นจากมาตรฐานฉบับใหม่นี้ การพิจารณาการให้สินเชื่อรวมถึงระยะเวลา **credit term** จึงเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบัน ยิ่งให้ **credit term** ลูกค้านาน ประมาณการค่าใช้จ่ายจากการเก็บหนี้ไม่ได้ก็จะสูงขึ้น
- เดิม กิจการอาจรับรู้หนี้ที่เก็บไม่ได้จากลูกค้าเท่านั้น แต่ปัจจุบัน ตาม TFRS 9 ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม หรือลูกหนี้ประเภทอื่น ก็ต้องรับรู้ประมาณการจากการเก็บเงินไม่ได้เช่นเดียวกัน
- การให้เครดิตแก่ลูกค้า อาจช่วยให้ขายสินค้าได้ง่ายขึ้น รักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า แต่หากบริหารการรับชำระหนี้ได้ไม่ดี กิจการจะเสี่ยงต่อทั้งรายการขาดทุนจากการเก็บหนี้ และการขาดสภาพคล่อง

38

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินค้าสำเร็จรูป สินค้าระหว่างการผลิต หรืออยู่ในรูปแบบของวัตถุดิบหรือวัสดุที่ใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าหรือให้บริการ

บัญชีสินค้าคงเหลือจึงประกอบด้วย

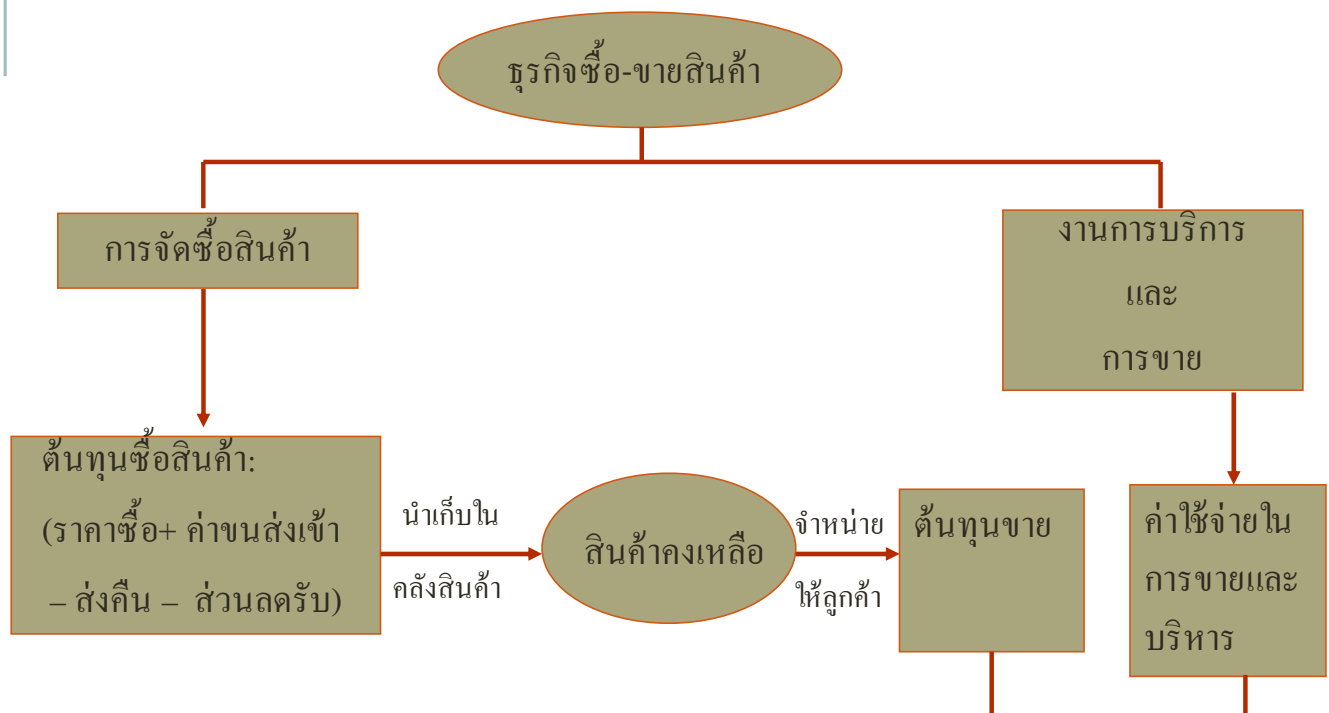
1. วัตถุดิบ สิ่งที่เกิดการผลิตกรรมนำมาเปลี่ยนสภาพให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบนี้อาจได้มาจากธรรมชาติ
2. สินค้าระหว่างการผลิต สินค้าที่ยังผลิตไม่เสร็จเป็นสินค้าสำเร็จรูป Work in Process (WIP) (สินค้าที่เข้าสู่กระบวนการผลิตแล้ว แต่ยังผลิตไม่เสร็จ)
3. สินค้าสำเร็จรูป สินค้าที่ผลิตสำเร็จและอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายได้

บัญชีสินค้าคงเหลือจึงขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ

- ธุรกิจซื้อมาขายไปหรือธุรกิจค้าปลีก สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย สินค้าสำเร็จรูป
- ธุรกิจผลิตสินค้า สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย วัตถุดิบ งานระหว่างทำ และสินค้าสำเร็จรูป
- ธุรกิจบริการ สินค้าคงเหลือ มีเพียงวัสดุประกอบการให้บริการ

39

ลักษณะการดำเนินงานและวงจรต้นทุนของกิจการซื้อ-ขายสินค้า

หลายหน่วยงานเกี่ยวข้องกับต้นทุนของสินค้าซึ่งสุดท้ายกลายเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน คุณเห็นแผนอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนเหล่านี้?

40

อัตราส่วนที่สำคัญของสินทรัพย์หมุนเวียน กับยอดขาย

- One day sales = Net sales / 365 days
- Days net sales (cash) = $\frac{\text{Cash and cash equivalents}}{\text{Net sales}} \times 365$
- Receivables turnover = Net sales ÷ Average AR
- Days of receivables = 365 ÷ Receivables turnover
- Inventory turnover = Cost of goods sold ÷ Average inventory
- Days of inventory = 365 ÷ Inventory turnover
- Operating cycle = Days of receivables + Days of inventory

41

EXAMPLE

Figure 3.1 Wal-Mart Balance Sheets: Asset Section (for the Fiscal Years Ended January 31, 1990 and 2000—Amounts in Millions)

	1990	2000
Assets		
Current Assets		
Cash and Equivalents	\$13	\$1,856
Receivables	\$156	\$1,341
Inventory	\$4,428	\$19,793
Other	\$116	\$1,366
Total Current Assets	\$4,713	\$24,356
Productive Assets		
Property, Plant, and Equipment	\$4,402	\$45,348
Accumulated Depreciation	(\$972)	(\$9,379)
Net Productive Assets	\$3,430	\$35,969
Other Assets	\$55	\$10,024
Total	\$8,198	\$70,349

Income Statement	1990 (million)	2000 (million)
Net sales	\$25,985	\$166,809
Cost of sales	<u>20,070</u>	<u>129,664</u>

42

RATIO CALCULATION

- One day sales = Net sales / 365
 - 1990 : \$25,985 billion / 365 = \$71.19 million
 - 2000: \$166,809 billion / 365 = \$457.01 million
- Days net sales (cash) = $\frac{\text{Cash and cash equivalents}}{\text{Net sales}} \times 365$

- 1990: 13 million / 25,985 million * 365 = 0.2 days
- 2000 : 1,856 million / 166,809 million * 365 = 4.1 days

อัตราส่วนนี้แสดงจำนวนวันที่ต้องขายสินค้าให้ได้เพื่อให้ได้คงเหลือเป็นเงินสด ในปี 1990 ใช้เวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมง ในขณะที่ในปี 2000 ต้องใช้เวลาขายสินค้าถึง 4.1 วัน เพื่อให้ได้คงเหลือเป็นเงินสดตามต้องการ แสดงถึงการลดลงของการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพลดลง

ระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น 3.9 วัน (4.1-0.2) มีมูลค่าเมื่อเทียบเป็นยอดขายที่สูญเสียไปถึง 1.782 billion

Efficiency decrease = sales per day x days increased
2000: \$1.782 billion = \$457 million per day x 3.9 days

43

RATIO CALCULATION (CONT.)

- Receivables turnover = Net sales / Average AR
- 1990: \$25,985 billion / 156 billion = 166.57 times
- 2000: \$166,809 billion / ((156+1341)/2) billion = 222.85 times

- Days of receivables = 365 / Receivables turnover
- 1990: 365/166.57 = 2.19 days
- 2000: 365/222.85 = 1.64 days

- ในปี 2000 ระยะเวลาการหมุนของลูกหนี้มากขึ้น จาก 166.57 เป็น 222.85 รอบ ส่งผลให้จำนวนวันที่ใช้ในการเก็บหนี้ลดลงจาก 2.19 วัน เป็น 1.64 วัน ซึ่งถือว่าฝ่ายสินเชื่อหรือติดตามหนี้ทำงานได้ดีขึ้น ทั้งนี้ Wal-Mart เป็นธุรกิจค้าปลีกรับชำระเป็นเงินสดและบัตรเครดิต ดังนั้น ระยะเวลาในการเก็บหนี้ไม่ควรจะใช้เวลานาน
- หากเป็นธุรกิจที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ให้นำจำนวนวันนี้เทียบกับ credit term หากจำนวนวันแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะระยะเวลาในการที่เก็บหนี้ได้จริงนานกว่า credit term แสดงว่าเกิดปัญหาในการติดตามหนี้ หรือ ลูกหนี้ไม่ยอมชำระ ต้องมีมาตรการจัดการ เพราะเมื่อลูกหนี้จ่ายช้าช้า สภาพคล่องของกิจการก็จะลดลง
- ในการบริหารงาน ผู้บริหารต้องทำให้อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้การค้างสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Buffet, 2014) เพราะแสดงถึงความเร็วในการได้รับชำระเงิน แต่แน่นอนมีเส้นบางๆ อยู่ หากต้องการเก็บเงินได้เร็ว อาจกระทบต่อการขายและการตัดสินใจซื้อของลูกค้าที่อาจเปลี่ยนใจไปซื้อคู่แข่งแทน

44

RATIO CALCULATION (CONT.)

➤ Inventory turnover = $\text{COGS} / \text{Average inventory}$

➤ 1990: $\$20,070 \text{ billion} / 4,428 \text{ billion} = 4.53 \text{ times}$

➤ 2000: $\$129,664 \text{ billion} / ((19,790+4,428)/2) \text{ billion} = 10.7 \text{ times}$

➤ Days of inventory = $365 / \text{Inventory turnover}$

➤ 1990: $365/4.53 = 80.57 \text{ days}$

➤ 2000: $365/10.7 = 34.11 \text{ days}$

- ในปี 2000 ระยะเวลากการหมุนของสินค้าคงเหลือตั้งแต่มีไว้พร้อมขายจนขายได้เท่ากับ 10.7 รอบ ซึ่งสูงกว่าปี 1990 ซึ่งเท่ากับ 4.53 รอบ ส่งผลให้ระยะเวลาในการขายสินค้าลดลงจาก 80.57 เป็นเพียง 34.11 วันในปี 2000 ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีสำหรับการขายสินค้า
- Wal-Mart เป็นธุรกิจค้าปลีก จำนวนสินค้าคงเหลืออาจมีจำนวนสูง และการบริหารสินค้าคงเหลือเป็นเรื่องสำคัญมาก
- ในการนำอัตราส่วนไปใช้ หากสินค้ามีอายุจำกัด ให้เปรียบเทียบอายุของสินค้าคงเหลือจากการคำนวณกับอายุจริงก่อนสินค้าจะหมดอายุ ก็คือการควรวางสินค้าได้ก่อนที่สินค้าจะหมดอายุ หรืออายุของสินค้าคงเหลือจากการคำนวณต้องต่ำกว่าอายุสินค้าที่เก็บได้
- ในการบริหารงาน ผู้บริหารต้องทำให้อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Buffet, 2014)

45

RATIO CALCULATION (CONT.)

➤ Operating cycle = Days of receivable + days of inventory

➤ 1999: $2.19+80.57 = 82.76 \text{ days}$

➤ 2000: $1.64+34.11 = 35.75 \text{ days}$

- อัตราส่วนนี้แสดงระยะเวลาตั้งแต่สินค้ามีไว้พร้อมขายจนขายสินค้าได้และกิจการได้เงินสดกลับมา ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของธุรกิจ
- ในปี 2000 มีระยะเวลาดำเนินงานเพียง 35.75 วัน ลดลงจากปี 1999 ถึง 47 วัน ($82.76-35.75$) ซึ่งถือว่าเป็นผลการดำเนินงานที่ดีมากสำหรับธุรกิจค้าปลีกนี้

โดยสรุปเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์หมุนเวียน ในปี 2000 Wal-Mart สามารถบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนได้ดีมาก เมื่อเทียบกับปี 1990 ยกเว้นรายการเงินสดที่ยังมีสัญญาณของการบริหารเงินสดในปี 2000 ยังไม่ดีเท่าปี 1990

46

สินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์ถาวร สามารถแบ่งประเภทออกตามลักษณะของสินทรัพย์เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน (Tangible Fixed Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่มีรูปร่าง สามารถมองเห็นสัมผัสและจับต้องได้ กิจการมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานและอายุการใช้งานยาวนานหลายปี เช่น ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เครื่องจักร รถยนต์ เป็นต้น
2. สินทรัพย์ถาวรที่ไม่มีตัวตน (Intangible Fixed Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่มีรูปร่าง และไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้ แต่สามารถวัดมูลค่าได้ และให้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แต่มีความไม่แน่นอนของประโยชน์ในอนาคตค่อนข้างสูง เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า สัมปทาน เป็นต้น

การซื้อขายซอฟต์แวร์ การลงทุนใน **Blockchain** การเช่าพื้นที่ **Cloud** เพื่อเก็บข้อมูลเป็นรายการสินทรัพย์ชนิดใดกันบ้าง?

47

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา

1. วิธีเส้นตรง (Straight-line Method)
2. วิธีตามชั่วโมงการทำงาน (Working-hours Method) หรือ วิธีตามจำนวนผลผลิต (Productive-output Method)
3. ยอดคงเหลือลดลง (Decreasing Charge Method)
 - วิธียอดลดลงทวีคูณ (Double declining balance Method)
 - วิธีผลรวมจำนวนปี (Sum-of-the-years'-digits)

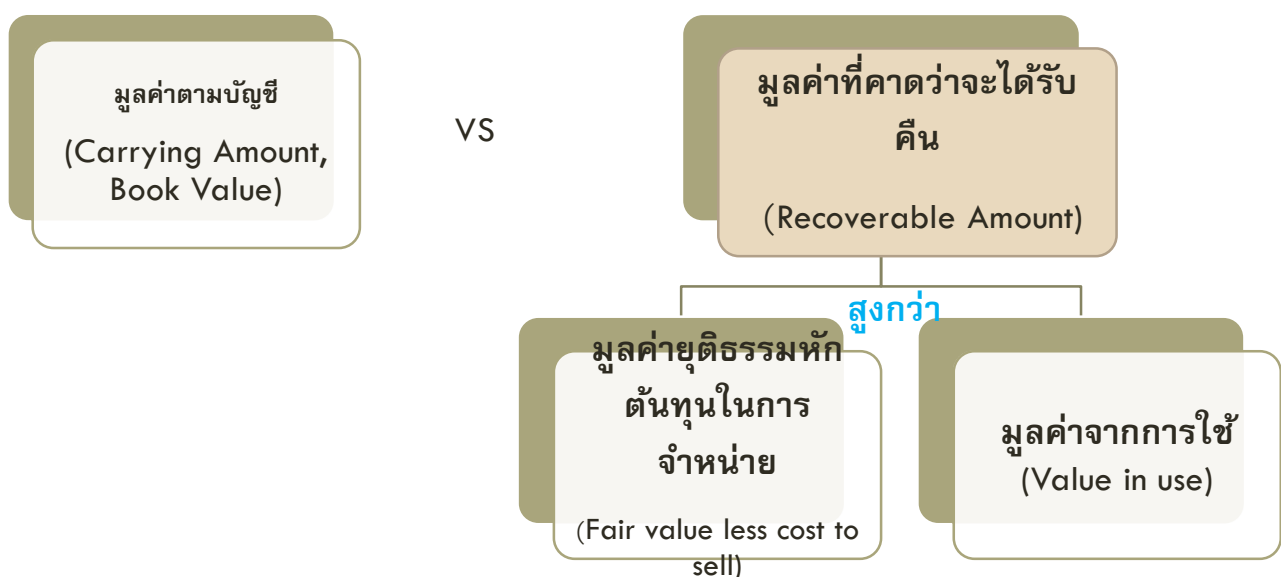
48

การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถกำหนดอายุการใช้งานได้ กิจการควรบันทึกส่วนราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็น ค่าใช้จ่ายประจำงวดอย่างมีเหตุผล และระบบตามระยะเวลาของ สินทรัพย์ที่ได้ใช้ประโยชน์ไป เรียกว่า “การตัดจำหน่าย” (Amortization Expense) ทั้งนี้ เพื่อแสดงมูลค่าสุทธิคงเหลือที่แท้จริงของ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนในงบแสดงฐานะการเงินตามอายุที่เหลืออยู่ (วิธีการเหมือนการคำนวณค่าเสื่อมราคา)
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถกำหนดอายุการใช้งานได้ จะไม่ต้องตัดจำหน่ายสินทรัพย์ดังกล่าว แต่ให้ประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ทุกปี

49

การทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์

หากสินทรัพย์นั้นด้อยค่า กิจการต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

50

สินทรัพย์ถาวร (ต่อ)

- สินทรัพย์ถาวรมีมูลค่าสูง ต้องการเงินลงทุนจำนวนสูง แต่ให้ประโยชน์นานเกินกว่า 1 ปี
- การลงทุนส่งผลต่อค่าใช้จ่าย ทั้ง ดอกเบี้ยจ่าย (หากมี) และค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย
- อาจมีผู้เสนอให้เข้าแทนการซื้อ เช่น เข้าซื้อเครื่องจักร เข้าซื้อคอมพิวเตอร์ เพื่อจะได้ประหยัดกระแสเงินสดไว้ในกิจการ และถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ ทั้งนี้ สำหรับทางบัญชี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2564 เป็นต้นมา หากกิจการทำสัญญาเช่าและมีสิทธิกำกับการใช้ (ใช้แต่เพียงผู้เดียว) **IFRS 16** กำหนดให้ต้องบันทึกมูลค่าปัจจุบันของค่าเช่าตลอดอายุสัญญาเช่าเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้ (สินทรัพย์) และหนี้สินตามสัญญาเช่า (หนี้สิน) ในวันเริ่มต้นสัญญา ดังนั้น ในทางบัญชี การเช่าแทนการซื้อทำให้มีรายการหนี้สินเพิ่มขึ้นมา ส่งผลต่ออัตราส่วน เช่น **Debt to equity ratio**
- จัดประเภทเป็น **Productive assets** เพราะเป็น**สินทรัพย์ที่บ่งบอกถึงกำลังการผลิตหรือ capability** ของกิจการในการผลิตสินค้าหรือใช้ประกอบในการให้บริการ
- เมื่อลงทุนไปแล้ว ผู้บริหารจึงควรใช้สินทรัพย์เหล่านี้ให้คุ้มค่า ต้องระวังกำลังการผลิตที่ว่าง (**Idle capacity**) และค่าเสื่อมราคาคำนวณตั้งแต่สินทรัพย์พร้อมใช้งาน อีกทั้ง ยังอาจมีดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดจากการกู้ยืมเงินมาซื้อ/สร้างสินทรัพย์ ผู้บริหารจึงต้องสร้างรายได้ให้มากกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว **อย่าลงทุนซื้อเพียงเพื่อต้องการให้การเงินดูดี (Buffet, 2014)**

51

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- **Buffet (2014)** มองว่าการลงทุนในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน และรายการนี้ไม่ถูกกระทบจากเงินเฟ้อ กล่าวคือ เมื่อเวลาผ่านไป มูลค่าของสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าไม่ลดลง แต่ยังอาจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ด้วย
- ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของรายการในกลุ่มนี้ คือ ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา ในทางบัญชี
 - รายจ่ายในการวิจัย รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย
 - รายจ่ายในการพัฒนา รับรู้เป็นสินทรัพย์
- ผู้บริหารอาจเคลมว่ากิจการมีบุคลากรที่มีความสามารถสูง เป็นบุคคลที่ทรงคุณค่า อย่างไรก็ตาม คุณค่าที่วัดได้ยากเหล่านี้ ไม่สามารถบันทึกบัญชีได้
- มีหลายคนกล่าวถึง “ทรัพย์สินทางปัญญา **intellectual capital**” ณ วันนี้ ยังไม่สามารถรับรู้รายการทางบัญชีได้ เว้นแต่เป็นสิ่งที่ระบุได้และวัดมูลค่าได้ เช่น การคิดค้นงานประดิษฐ์สำเร็จ
- ในยุคดิจิทัลนี้ หลายบริษัทลงทุนใน **cryptocurrencies** จากการพิจารณามาตรฐานหลาย ๆ ฉบับแล้ว เงินในสกุล **crypto** จะรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน บันทึกด้วยราคาทุนในวันที่ได้มา จากนั้นตัดจำหน่ายลดมูลค่าหากเกิดการถอยค่าของสินทรัพย์ (มูลค่ายุติธรรมลดลง) อย่างมีสาระสำคัญ ทั้งนี้ หากบริษัทลงทุนซื้อและตั้งใจจะขายออกในเวลาอันสั้น สามารถจัดประเภทเป็น “สินค้าคงเหลือ” ได้

52

อัตราส่วนที่สำคัญของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนกับยอดขาย

➤ $\text{Productive asset turnover} = \text{Net sales} / \text{Net productive assets}^*$

*Net productive assets = PPE – Accumulated depreciation

➤ 1990: \$25,985 billion / 3,430 billion = 7.58

➤ 2000: \$166,809 billion / 35,969 billion = 4.64

➤ $\text{Days of net sales (productive assets)} = 365 / \text{productive asset turnover}$

➤ 1990: $365 / 7.58 = 48.15$ days

➤ 2000: $365 / 4.64 = 78.66$ days

▪ อัตราส่วน **turnover** แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร \$1 สามารถก่อให้เกิดรายได้ได้เท่าไร

ในปี 2000 การลงทุน \$1 ก่อให้เกิดรายได้ 4.64 เท่า หรือ \$4.64 ซึ่งลดลงจากปี 1990

▪ หากกล่าวในทางกลับกัน หากต้องการสร้างยอดขาย \$1 จากการใช้สินทรัพย์ถาวร ในปี 1990 ใช้เวลา 48.15 วัน ในขณะที่ปี 2000 ต้องใช้เวลาถึง 78.66 วัน

หากเปรียบเทียบทั้งสองปีแล้ว พบว่า ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ถาวรลดลงในปี 2000 ผู้บริหารอาจต้องระวังว่าการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรนั้นใช้จำนวนเงินทุนสูง ต้องใช้ให้คุ้มค่า

53

ASSET TURNOVER

➤ $\text{Assets turnover} = \text{Net sales} / \text{Total assets}$

➤ 1999: \$25,985 billion / 8,198 billion = 3.17

➤ 2000: \$166,809 billion / 70,349 billion = 2.37

▪ เมื่อคำนวณอัตราการหมุนของสินทรัพย์ในการก่อให้เกิดรายได้ พบว่ามีแนวโน้มลดลงจาก 3.17 ในปี 1999 เป็น 2.37 ในปี 2000 แปลว่า การลงทุนในสินทรัพย์ (หรือการนำเงินจากผู้เป็นเจ้าของ) \$1 สามารถก่อให้เกิดรายได้เท่ากับ \$2.37 ในปี 2000 ซึ่งลดลงจาก 1990 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ลดลง

▪ จากพิจารณาแยกองค์ประกอบ ตามที่แสดงมาก่อนหน้านี้จะเห็นได้ว่า การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนดีขึ้น แต่การบริหารสินทรัพย์ถาวรแย่ลง ดังนั้น ผู้บริหารสามารถมองเห็นปัญหาจากการพิจารณาแยกองค์ประกอบได้ว่า ต้องไปแก้ปัญหาที่การใช้สินทรัพย์ถาวรให้ก่อให้เกิดรายได้ได้เพิ่มขึ้น

▪ ทั้งนี้ หากเพิ่มการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร อาจทำให้ยังไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระยะเวลาอันสั้น (เช่น การลงทุนในเครื่องจักรใหม่ ห้องค้นคว้าผลิตภัณฑ์ใหม่) ก็อาจต้องให้เวลาผู้บริหาร แต่ต้องติดตามผลว่าประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์จะเพิ่มขึ้นมาจนดีกว่าอดีตได้หรือไม่

นอกจากการคำนวณอัตราส่วนดังแสดง กิจการควรทำ **Common size and trend analyses of statement of financial position** เพื่อให้เห็นองค์ประกอบของรายการและเป็นแนวทางในการไปแก้ปัญหาให้ดีขึ้นได้

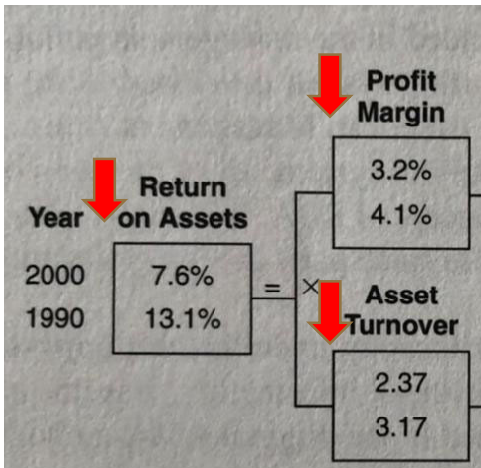
54

RETURN ON ASSETS

➤ Return on assets (ROA) = Net profit / Total assets

➤ แสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ในรูปของการคงเหลือเป็นกำไรสุทธิ (ถ้าเป็น **asset turnover** จะเป็นประสิทธิภาพที่วัดด้วยยอดขาย)

➤ หากแยกองค์ประกอบจะมาจาก 2 ส่วน **Profit margin x Asset turnover**

- ROA ของ Wal-Mart ลดลงจาก 13.1% ในปี 1990 เหลือ 7.6% ในปี 2000
- จากการลงทุนในสินทรัพย์ \$1 คงเหลือเป็นกำไรในปี 2000 จำนวน 7.6 cent ซึ่งลดลงจากปี 1999 ถึง 5.5 cent (13.1 - 7.6)
- เมื่อพิจารณาแยกองค์ประกอบ ทั้งความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ลดลง
- เมื่อแยกองค์ประกอบออกไปตามกลุ่มรายการ (ตามแสดงก่อนหน้า) พบว่า ปัญหาของ ROA ที่ลดลง มาจาก
 1. แนวโน้มของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เติบโตมากกว่ายอดขาย
 2. การใช้สินทรัพย์ถาวรยังไม่เกิดประสิทธิภาพ ส่วนการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนทำได้ดีแล้ว

55

A SUMMARY FOR WAL-MART

- จากปี 1990 Wal-Mart สามารถทำให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างมาก (สินทรัพย์รวมและยอดขายสุทธิเพิ่มขึ้นหลายเท่า) แต่ยังไม่สามารถรักษาค่ากำไรและประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ได้อย่างในอดีต
- การจะสู้กับคู่แข่งในธุรกิจค้าปลีก โดยการเพิ่มราคาขายทำไมได้แน่ๆ แต่เมื่อกิจการเลือกลดราคาขายเพื่อให้ขายในปริมาณที่มากขึ้น กิจการอาจต้องต่อรองต้นทุนสินค้ากับผู้ขายให้มีราคาต่ำลงด้วย เพื่อให้มีโอกาสในการเพิ่มหรือรักษาระดับกำไรสุทธิ
- หากต้นทุนขายบริหารได้ยาก อาจต้องมาพิจารณาค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร นอกจากนั้น ค่าเสื่อมราคาที่มาจากการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นอีกสาเหตุของการทำให้กำไรน้อยลง
- **to take-away** สำหรับธุรกิจค้าปลีก การขายสินค้าออนไลน์ อาจช่วยให้ขายฐานลูกค้าไปได้ในวงกว้าง ไม่จำเป็นต้องเดินมา **store** อีกต่อไป การลงทุนในอาคาร อุปกรณ์ก็จะน้อยลง ทั้งเงินทุนและค่าเสื่อมราคาก็จะลดลง การลงบันทึกบัญชีก็จะง่ายขึ้น ความเสี่ยงจากการเก็บหนี้ไม่ได้ลดลง ะ
- แต่การขายสินค้าออนไลน์ จะต้องมีการขายที่มีเสถียรภาพและความปลอดภัยระดับสูง ไม่เช่นนั้น หากเกิดกรณีข้อมูลรั่วไหล หรือโดน **hack** จะทำให้เสียหายเป็นมูลค่ามหาศาล

56

CAPITAL STRUCTURE AND FINANCIAL MANAGEMENT

57

FINANCIAL MANAGEMENT

Recall

Already covered in ROA

A focus in this section

DuPont Method ROE

$$\begin{aligned}
 &= \text{Net Profit Margin} \quad \times \quad \text{Asset Turnover} \quad \times \quad \text{Financial Leverage} \\
 &= \frac{\text{Net Income}}{\text{Revenue}} \quad \times \quad \frac{\text{Revenue}}{\text{Average Total Assets}} \quad \times \quad \frac{\text{Average Total Assets}}{\text{Average Shareholders' Equity}} \\
 &\quad \text{Can "reduce" like terms in numerator and denominator} \\
 &= \frac{\text{Net Income}}{\text{Revenue}} \quad \times \quad \frac{\text{Revenue}}{\text{Average Total Assets}} \quad \times \quad \frac{\text{Average Total Assets}}{\text{Average Shareholders' Equity}} \\
 &= \frac{\text{Net Income}}{\text{Average Shareholders' Equity}} \quad \text{This is the ROE equation!}
 \end{aligned}$$

58

FINANCIAL LEVERAGE

➤ Financial leverage = Total liabilities / Total equities

➤ ในด้านของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น เปรียบเสมือน “คำสัญญา” ที่กิจการให้ไว้แก่ผู้ขายสินค้า พนักงาน เจ้าหนี้ธนาคาร และผู้ถือหุ้น ว่าจะส่งมอบสินค้า ส่งมอบเงิน ส่งมอบบริการ ตามที่ได้สัญญาไว้ และสุดท้าย เมื่อเหลือสินทรัพย์สุทธิเท่าไร ส่วนที่เหลือทั้งหมดก็จะเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น

59

จากตัวอย่างในงบแสดงฐานะการเงินของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

หนี้สิน

1. หนี้สินหมุนเวียน

1. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน
2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น
3. ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี
4. เงินกู้ยืมระยะสั้น
5. ภาษีเงินได้ค้างจ่าย
6. ประมาณการหนี้สินระยะสั้น
7. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

2. หนี้สินไม่หมุนเวียน

1. เงินกู้ยืมระยะยาว
2. หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
3. ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน
4. ประมาณการหนี้สินระยะยาว
5. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

หลายรายการในด้านหนี้สินมีจังหวะ เวลา และจำนวนเงินที่แน่นอนที่ต้องจ่ายชำระ ยกเว้นรายการภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานและประมาณการหนี้สินระยะยาว เช่น ภาระจากการรับประกันสินค้า ที่ต้องอาศัยดุลยพินิจผู้บริหารในการประมาณการ

60

BORROWING VS ISSUING STOCKS

- เมื่อกิจการต้องการเงินทุนเพิ่มเติม และเงินสดคงเหลือของกิจการไม่เพียงพอ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจว่าจะกู้ยืมเงินจากธนาคาร ออกหุ้นกู้ ออกหุ้นบุริมสิทธิ หรือออกหุ้นสามัญ ๖ เพิ่มเติม?
- แต่ละทางเลือก จะมีต้นทุนทางการเงินแตกต่างกัน และส่งผลกระทบต่อรายการทางการเงินในงบการเงินแตกต่างกัน
- **borrowing** เช่น กู้ยืมเงิน ออกหุ้นกู้ ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ใช้งานเงิน OD
 - ข้อเสีย มีค่าใช้จ่ายที่ตามมาคือ ดอกเบี้ยจ่าย หรือต้นทุนทางการเงิน ซึ่งปฏิเสธการจ่ายได้ยาก ส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิของกิจการลดลง
 - ข้อดี ผู้ให้กู้ไม่มีสิทธิพลใด ๆ ในการบริหารงาน
- **issuing stocks** หรือระดมทุนจากผู้เป็นเจ้าของเพิ่มเติม ซึ่งอาจเป็นหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ
 - ทางเลือกนี้ไม่มีต้นทุนดอกเบี้ย ไม่ส่งผลกระทบต่อตัวเลขกำไรสุทธิ แต่คำถามอยู่ที่ว่าจะได้เงินจากการระดมทุนเพิ่มเติมในจำนวนเงินที่ต้องการหรือไม่ นอกจากนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการเป็นเจ้าของของผู้ถือหุ้นเดิม แต่ข้อดี ผลตอบแทนที่จ่ายให้กับผู้ถือหุ้น อยู่ในรูปของเงินปันผล ซึ่งอาจไม่จ่ายปันผลหรือเลื่อนการจ่ายได้หากผลการดำเนินงานประจำปีไม่ดี

61

EXAMPLE

	1990	2000
Liabilities and Shareholders' Equity		
Liabilities		
Current Liabilities		
Accounts Payable	\$1,827	\$13,105
Current Debt Due	\$24	\$2,085
Accrued Liabilities	\$995	\$10,613
Total Current Liabilities	\$2,846	\$25,803
Long-Term Liabilities		
Long-Term Debt	\$185	\$13,672
Long-Term Lease Obligations หนี้สินจากสัญญาเช่า	\$1,087	\$3,002
Deferred Income Taxes and Other	\$115	\$759
Minority Interest	\$0	\$1,279
Total Long-Term Liabilities	\$1,387	\$18,712
Total Liabilities	\$4,233	\$44,515
Shareholders' Equity		
Common Stock	\$237	\$1,160
Retained Earnings	\$3,728	\$25,129
Other Equity Adjustments องค์ประกอบในส่วนของผู้ถือหุ้น	\$0	(\$455)
Total Shareholders' Equity	\$3,965	\$25,834
Total	\$8,198	\$70,349

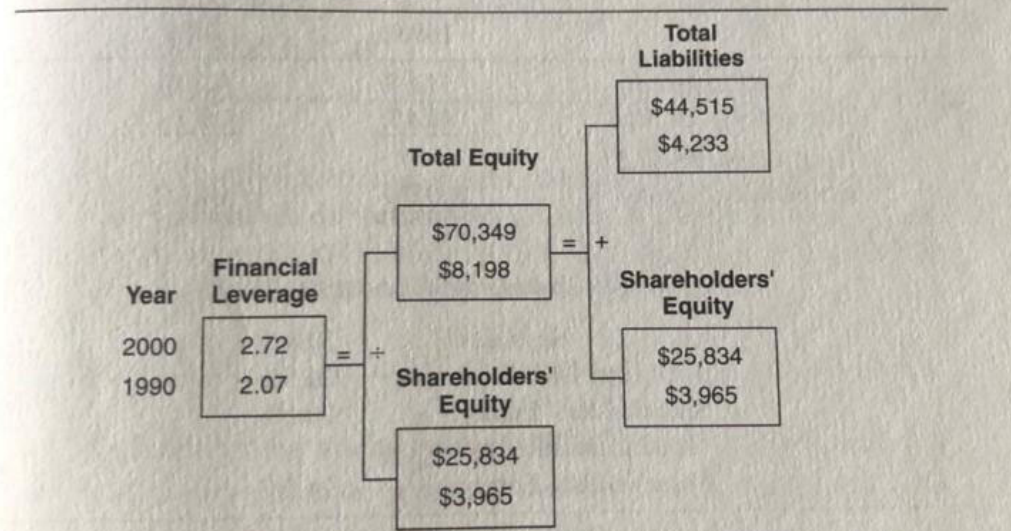
62

$$\text{FINANCIAL LEVERAGE} = \text{TOTAL ASSETS} / \text{TOTAL EQUITY}$$

$$\downarrow$$

$$\text{LIABILITIES} + \text{EQUITIES}$$

Figure 5.2 Wal-Mart Strategic Profit Model: Financial Leverage
(for the Fiscal Years Ended January 31, 1990 and 2000—
Amounts in Millions)

63

1. COMMON SIZE AND TREND ANALYSES OF LIABILITY AND EQUITY SIDE

	1990		2000		Trend
	(million)	%	(million)	%	
Current liabilities	2,846	34.72%	25,803	36.68%	807%
Non-current liabilities	<u>1,387</u>	<u>16.92%</u>	<u>18,712</u>	<u>26.60%</u>	1249%
Total liabilities	<u>4,233</u>	<u>51.63%</u>	<u>44,515</u>	<u>63.28%</u>	952%
Common stocks	237	2.89%	1,160	1.65%	389%
Retained earnings	3,728	45.47%	25,129	35.72%	574%
Other component of equity	<u>0</u>	<u>0.00%</u>	<u>(455)</u>	<u>(0.65%)</u>	
Total equities	<u>3,965</u>	<u>48.37%</u>	<u>25,834</u>	<u>36.72%</u>	552%
Total liabilities and equities	<u>8,198</u>	<u>100.00%</u>	<u>70,349</u>	<u>100.00%</u>	758%

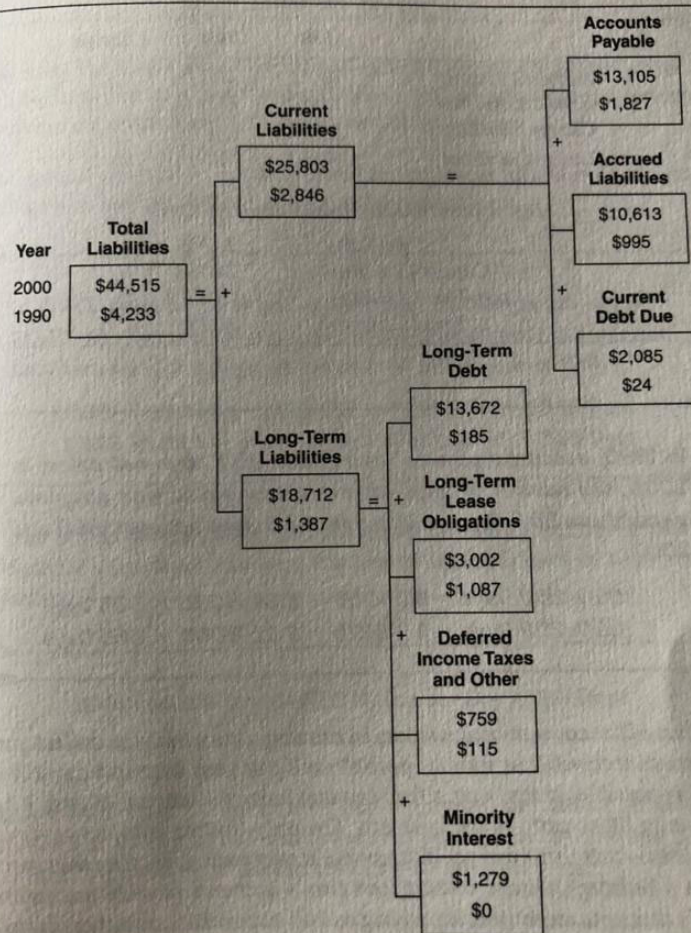
What do you see from the table?

64

A CLOSER LOOK TO LIABILITIES

1. Current liabilities
 1. Accounts payables
 2. Accrued expenses
 3. Current portion of long-term liabilities
2. Non-current liabilities
 1. Long-term debts
 2. Lease obligations
 3. Deferred income taxes

Figure 5.4 Wal-Mart Strategic Profit Model: Financial Management Liabilities (for the Fiscal Years Ended January 31, 1990 and 2000—Amounts in Millions)

What do you see from the table?

2. COMMON SIZE ANALYSIS OF LIABILITIES

	1990		2000	
	(million)	%	(million)	%
Current liabilities				
Accounts payable	\$1,827	22.29%	\$13,105	18.63%
Current debt due	24	0.29%	2,085	2.96%
Accrued liabilities	995	12.14%	10,613	15.09%
Non-current liabilities		0.00%		0.00%
Long-term debt	185	2.26%	13,672	19.43%
Long-term lease obligations	1,087	13.26%	3,002	4.27%
Deferred income taxes	115	1.40%	759	1.08%
Minority interest	0	0.00%	1,279	1.82%
Total liabilities	<u>4,233</u>	<u>51.63%</u>	<u>44,515</u>	<u>63.28%</u>
Total liabilities and equities	<u>8,198</u>	<u>100.00%</u>	<u>70,349</u>	<u>100.00%</u>

เจ้าหนี้การค้า

- เกิดจากการที่กิจการซื้อสินค้าหรือบริการแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการ
- ไม่มีการคิดดอกเบี้ย (ยกเว้นการชำระเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด หรือ ผิดนัด) ถือเป็นสุดยอดในการทำธุรกิจ **Buffet (2014)** กล่าว เพราะสามารถนำเงินไปลงทุนอย่างอื่นก่อนได้
- รับรู้รายการด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สิน โดยคำนึงถึงเงื่อนไขการส่งมอบสินค้า

67

อัตราส่วนที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้การค้า

- $\text{Accounts payable turnover} = \text{COGS} / \text{Average accounts payable}$
 - 1990: $\$20,070 \text{ million} / 1,827 \text{ million} = 10.98$
 - 2000: $\$129,664 \text{ million} / ((1,827 + 13,105)/2) \text{ million} = 17.37$
- $\text{Days of accounts payable} = 365 / \text{Accounts payable turnover}$
 - 1990: $365 / 10.98 = 33.24 \text{ days}$
 - 2000: $365 / 9.89 = 21.0 \text{ days}$
- **Days of accounts payable** แสดงระยะเวลาตั้งแต่ซื้อสินค้า(เกิดเจ้าหนี้)จนถึงวันที่จ่ายชำระเจ้าหนี้ **Wal-Mart** ต้องจ่ายชำระเจ้าหนี้เร็วขึ้นถึง 12 วัน
- ทุกธุรกิจมักพยายามเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าให้เร็วที่สุด และจ่ายชำระเจ้าหนี้ให้นานที่สุด แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำ เพราะเจ้าหนี้ก็ย่อมต้องการจะเก็บหนี้จากเราให้ในฐานะลูกหนี้ให้เร็วที่สุดเช่นกัน

68

อัตราส่วนที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้การค้า (ต่อ)

➤ $\text{Cash cycle ratio} = \text{Days of inventory} + \text{Days of receivables} - \text{Days of payables}$

➤ 1990: $(80.57 + 2.19) - 33.24 = 82.76 - 33.24 = 49.52 \text{ days}$

➤ 2000: $(34.11 + 1.64) - 21 = 35.75 - 21 = 14.75 \text{ days}$

- วงจรเงินสดแสดงถึงช่วงเวลาตั้งแต่ซื้อสินค้า ขายสินค้า จ่ายชำระเจ้าหนี้และรับชำระเงินจากลูกหนี้
- เมื่อพิจารณาจากวงจรการดำเนินงาน (Operating cycle) ในปี 2000 Wal-Mart สามารถขายสินค้าและเก็บหนี้ได้เร็วขึ้นมาก จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้จ่ายชำระเจ้าหนี้ได้เร็วขึ้น และได้ซื้อสินค้าคงคลังไปได้ วงจรเงินสดจึงลดลงจาก 49.52 วัน เป็นเพียง 14.75 วัน ลดลงมากกว่า 1 เดือน จึงเป็นที่น่าพอใจสำหรับการบริหารกระแสเงินสด
- แม้ว่าระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้จะสั้นลง แต่เมื่อพิจารณาภาพรวมกับวงจรการดำเนินงานแล้ว ถือว่าไม่ใช่สัญญาณที่ไม่ดี

69

รายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น

➤ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

➤ เป็นภาระผูกพันที่ต้องจ่ายชำระภายใน 1 ปี เช่น ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย ดอกเบี้ยค้างจ่าย รายจ่ายกลุ่มนี้มักมีกำหนดจ่ายชำระที่กำหนดโดยผู้ให้บริการ

➤ ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี

➤ เป็นการแสดงรายการหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดต้องชำระภายใน 1 ปี นับจากวันที่เสนอรายงาน ซึ่งเป็นข้อกำหนดตามสัญญา

➤ รายได้รอตัดบัญชี หรือรายได้รับล่วงหน้า

➤ กิจกรรมอาจมีการรับเงินจากลูกค้ามาก่อนแล้วค่อยทยอยส่งสินค้าหรือให้บริการ รายการนี้จะแสดงเป็นรายการหนี้สิน

➤ เมื่อตอนขายสินค้า อาจพิจารณาว่าเป็นเรื่องดีที่ลูกค้าจ่ายเงินมาก่อนรับสินค้าหรือบริการ แต่รายการนี้จะทำให้หนี้สินกิจการเพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารอาจต้องสร้างสมดุลย์ให้ได้ว่าควรจะวางนโยบายการให้บริการและขายสินค้าอย่างไร โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่กิจการมีหนี้สินจำนวนมากอยู่แล้ว

70

รายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น (ต่อ)

- ตั้งแต่ 1 มกราคม 2562 จะมีการใช้มาตรฐานฉบับใหม่ **IFRS 15** รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ผลกระทบจากมาตรฐานฉบับนี้ อาจทำให้กิจการมีหนี้สินเพิ่มขึ้น โดยรวมกรณีที่กิจการมีรายการเหล่านี้
 1. กิจการมีการรับประกันสินค้า
 2. แจกคูปอง เพื่อนำมาใช้กับรายการซื้อสินค้า/บริการในอนาคต
 3. มีแต้มคะแนนให้สะสม เพื่อใช้แทนเงินสดหรือรับสินค้า/บริการได้ฟรีในอนาคต
- นโยบายในการขายเหล่านี้ ทำให้กิจการต้องเลื่อน (**defer**) การรับรู้รายได้ไปในอนาคตจนกว่าจะได้ทำกิจกรรมเหล่านี้ตามสัญญาที่ให้ไว้กับลูกค้า ส่งผลให้กิจการมีจำนวนหนี้สินเพิ่มขึ้นได้จากหลักการของมาตรฐานฉบับใหม่
- นอกจากนี้ใน **IFRS 15** ยังกล่าวด้วยว่า หากกิจการรับเงินจากลูกค้ามาล่วงหน้าเกินกว่า 1 ปี โดยไม่ได้ทำงานใด ๆ ให้เลย การรับเงินมาล่วงหน้านี้ถือเสมือนกิจการยืมเงินลูกค้ามาใช้ กิจการต้องรับรู้ดอกเบี้ยจ่าย

71

หนี้สินระยะยาว

- หนี้สินระยะยาว มักเป็นการกู้ยืมเงินจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งหรือหลาย ๆ แหล่ง เช่น เงินกู้ยืมจากธนาคาร การออกหุ้นกู้
- การกู้ยืมเงินมากับต้นทุนทางการเงินที่หลีกเลี่ยงการจ่ายไม่ได้ เพราะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของกิจการในอนาคต
- สิ่งที่ผู้บริหารต้องระวังเกี่ยวกับหนี้สินระยะยาวคือ วันหนึ่งหนี้สินระยะยาวก็จะเปลี่ยนเป็นหนี้สินหมุนเวียนเมื่อใกล้ครบกำหนดไถ่ถอน/กำหนดสัญญา ดังนั้น ในระยะเวลาระหว่างนั้น ต้องพยายามเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อเตรียมไว้จ่ายคืนเงินต้นเมื่อครบกำหนดด้วย
- จากตัวอย่างของ **Wal-Mart** เงินกู้ยืมระยะยาวเพิ่มขึ้นจากปี 1990 จำนวนมาก ดังนั้น กิจการต้องระวังการรักรักษาเงื่อนไขของเงินกู้ และต้องจ่ายคืนเจ้าหนี้เงินกู้ตามสัญญา
- หากหนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น รายการที่สัมพันธ์กัน คือ ดอกเบี้ยจ่าย น่าจะต้องเพิ่มขึ้นในปี 2000 มากเช่นเดียวกัน ซึ่งจากงบกำไรขาดทุนพบว่าจำนวนดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้นสูง แต่สัดส่วนของรายการดอกเบี้ยจ่ายต่อยอดขายเพิ่มขึ้นจาก 0.5% เป็น 0.6% เท่านั้น

72

TIME INTEREST EARNED RATIO OR COVERAGE RATIO

- Time interest earned ratio = EBIT / Interest expense
 - 1990: \$1,845 million / 138 million = 13.37 times
 - 2000: \$9,737 million / 1,022 million = 9.53 times
- Time interest earned ratio แสดงถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ปี 1990 มีกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้เป็น 13.37 เท่าของดอกเบี้ยจ่าย ในขณะที่ปี 2000 ลดลงเล็กน้อยเหลือ 9.53 เท่า
- การบริหารอัตราส่วนนี้ ทำได้ทั้งการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายเพื่อให้ EBIT เพิ่มขึ้น รวมถึงลดดอกเบี้ยจ่ายให้น้อยที่สุด
- ทั้งนี้ ในทางบัญชี ดอกเบี้ยจ่ายไม่ได้มาจากดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงินเท่านั้น ยังมาจากการตัดจ่ายหนี้สินสัญญาเช่า หรือการตัดจ่ายส่วนต่ำ/ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ด้วยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

73

หนี้สินจากสัญญาเช่า

- โดยทั่วไป กิจการมักมีหนี้สินสัญญาเช่า จากการเช่าซื้อรถยนต์ หรือเช่าซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์
- ล่าสุด TFRS 16 ไม่ได้กำหนดเพียงสัญญาเช่าซื้อเท่านั้นที่ต้องรับรู้เป็นหนี้สินสัญญาเช่า แต่รวมถึงสัญญาเช่าทั่วไปด้วย หากกิจการมีอำนาจในการกำกับการใช้และสินทรัพย์นั้นระบุได้ เช่น กิจการทำสัญญาเช่าพื้นที่โรงงาน เป็นเวลา 3 ปี จ่ายค่าเช่ารายเดือน หากพื้นที่โรงงานนั้นมีเพียงกิจการคนเดียวที่ใช้งานหรือระบุได้ว่าพื้นที่บริเวณใดเป็นของกิจการโดยที่ผู้อื่นเข้ามาใช้งานไม่ได้ สัญญาเช่าฉบับดังกล่าวต้องนำมาบันทึก “สินทรัพย์สิทธิการใช้” และ “หนี้สินจากสัญญาเช่า” ตั้งแต่วันที่ทำสัญญา โดยบันทึกด้วยมูลค่าปัจจุบันของค่าเช่ารายเดือนตลอดอายุสัญญา 3 ปี
- ผลกระทบจาก TFRS16 ทำให้หลายกิจการมีจำนวนหนี้สินเพิ่มขึ้น อันส่งผลต่อสัดส่วนหนี้สินต่อทุนด้วย
- สำหรับ Wal-Mart รายการนี้ไม่มีผลกระทบสำคัญ เนื่องจากปี 2000 มียอดลดลงจากปี 1999 จำนวนมาก

74

3. COMMON SIZE ANALYSIS OF EQUITIES

	1990		2000	
	(million)	%	(million)	%
Equity				
Common stock	\$237	2.89%	1,160	1.65%
Retained earnings	3,728	45.47%	25,129	35.72%
Other component of equity	0	0.00%	(455)	-0.65%
Total equities	<u>3,965</u>	<u>48.37%</u>	<u>25,834</u>	<u>36.72%</u>
Total liabilities and equities	<u>8,198</u>	<u>100.00%</u>	<u>70,349</u>	<u>100.00%</u>

What do you see from the table?

75

กำไรสะสม

- รายการกำไรสะสม เป็นรายการที่มาจากผลการดำเนินงานของผู้บริหารอย่างแท้จริง ในการสร้างความมั่งคั่งให้กับผู้ถือหุ้น
- รายการกำไรสะสม เปลี่ยนแปลงด้วย กำไร(ขาดทุน)สุทธิประจำงวด และการจ่ายปันผล
- สำหรับ **Wal-Mart** สัดส่วนของกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม ลดลงจาก 45% เป็น 35%
- เมื่อพิจารณาเป็นสัดส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้น เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจาก 94% ($\$3,728/3,965$) เป็น 97.27% ($\$25,129/25,834$) ดังนั้น เป็นผลงานที่ดีของผู้บริหารที่ทำให้กำไรสะสมเติบโตขึ้นได้

76

เงินปันผลจ่าย

- เงินปันผลเป็นการแจกจ่ายกำไรคืนให้ผู้ถือหุ้น
- มีประเด็นเกี่ยวกับการคืนผลตอบแทนให้ผู้ถือหุ้นว่าจ่ายปันผลดีกว่า หรือซื้อหุ้นคืนดีกว่า
- ผู้ถือหุ้นชอบการรับเงินปันผลมากกว่าการซื้อหุ้นคืน เนื่องจากได้เงินสดมาไว้ในมือทันที
- แต่สำหรับผู้บริหาร อาจชอบการซื้อหุ้นคืนมากกว่า เพราะการจ่ายปันผลทำให้เงินหายไป และส่วนของกำไรสะสมยังคงเท่าเดิม ทำให้มีกำไรสะสมไว้บริหารต่อได้ อย่างคล่องตัว

77

DIVIDEND PAYOUT RATIO

$$\text{Dividend Payout Ratio} = \frac{\text{Dividends Paid}}{\text{Net Income}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสัดส่วนของกำไรที่จ่ายกลับคืนให้ผู้ถือหุ้น

- บางบริษัท ก็จ่ายปันผลเกือบทั้งหมดของกำไรที่ทำได้ แต่บางบริษัทก็เก็บไว้ส่วนหนึ่ง
- มีคนตั้งข้อสังเกตว่า การจ่ายปันผลอาจเกี่ยวข้องกับช่วงอายุของกิจการ กิจการที่กำลังเติบโต อาจต้องเก็บกำไรไว้เพื่อขยายกิจการก่อน แต่กิจการที่อยู่ในช่วงเก็บเกี่ยว อาจจ่ายปันผลได้สูงกว่า

78

DIVIDEND YIELD RATIO

$$\text{Dividend Yield Ratio} = \frac{\text{Dividends Per Share}}{\text{Market Price Per Share}}$$

เป็นการวัดเงินสดที่กิจการจ่ายในรูปของปันผลต่อราคาตลาดของหุ้น กิจการที่มี **Dividend Yield** สูงมักเป็นที่สนใจของนักลงทุนซึ่งหวังผลตอบแทนในรูปเงินสด

79

ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม

- ตามนิยาม เป็นส่วนได้เสียคงเหลือ (**residual interest**) ของผู้ถือหุ้น
- จำนวนรวมส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นจำนวนคงเหลือที่ผู้ถือหุ้นมีสิทธิครอบครอง หากกิจการขายสินทรัพย์ทั้งหมดทิ้ง และจ่ายชำระหนี้สินทั้งหมดในวันนี้
- จำนวนรวมส่วนของผู้ถือหุ้น ยังหมายถึง จำนวนเงินที่กิจการเป็นหนี้ผู้ถือหุ้น (**responsibilities to shareholders**) ผู้บริหารต้องนำเงินจากผู้ถือหุ้นมาบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด (กำไรสูงสุด) เพราะเมื่อกำไรสูงสุด รายการกำไรสะสมก็จะเพิ่มขึ้น ทำให้ส่วนได้เสียคงเหลือของผู้ถือหุ้น (ยอดรวมส่วนของเจ้าของ) เพิ่มขึ้นนั่นเอง

80

A SUMMARY FOR WAL-MART

- เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างเงินทุนปี 2000 เทียบกับ ปี 1999 กิจการมีการกู้ยืมเพิ่มมากขึ้น ส่วนการสร้างผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้น กิจการสามารถทำได้ดี
- สัดส่วนของ **financial leverage** จะเป็นตัวคูณของ **ROA** เมื่อคำนวณ **ROE** ดังนั้น ยิ่งสัดส่วน **financial leverage** สูง ก็จะทำให้ **ROE** เพิ่มสูงขึ้น
- ดังนั้น เมื่อมองภาพรวมตาม **DuPont analysis** การกู้ยืม ไม่ใช่สิ่งที่แยแสเสมอไป ผู้บริหารสามารถกู้ยืมเงินได้เพื่อนำเงินมาลงทุนและสร้างผลประกอบการกลับคืนให้กับผู้ถือหุ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ต้องมั่นใจว่าจะสร้างผลประกอบการได้ดีตามที่คาดหวัง

81

D/E RATIO

- $D/E \text{ ratio} = \text{Total liabilities} / \text{Total equities}$
 - 1999: $\$4,233 \text{ million} / 3,965 \text{ million} = 1.07$
 - 2000: $\$44,515 \text{ million} / 25,834 \text{ million} = 1.72$
- แม้ว่า **DuPont analysis** จะไม่ได้ห้ามให้ผู้บริหารกู้ยืมเงินมาลงทุน แต่สัดส่วนการกู้ยืม ต้องรักษาระดับที่ไม่ทำให้กิจการมีความเสี่ยงด้านการเงินสูงด้วย
- **D/E ratio** เป็นเครื่องมือวัดความเสี่ยง ถ้าจำนวนหนี้ต่ำมาก อัตราส่วนจะเข้าใกล้ศูนย์ แต่หากอัตราหนี้สูงมาก อัตราส่วนก็จะสูงมากเช่นกัน
- สำหรับนักลงทุน **Buffet (2014)** แนะนำให้ลงทุนในบริษัทที่อัตราส่วนนี้ไม่เกิน 0.5
- สำหรับ **Wal-Mart** มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเพิ่มขึ้นและมากกว่า 0.5 นั้นแสดงถึงความเสี่ยงทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้น และอัตราส่วนที่สูงกว่า 1 แสดงว่ามีหนี้สินมากกว่าส่วนของทุน การได้มาซึ่งสินทรัพย์เลือกใช้การก่อหนี้มากกว่าใช้เงินทุนจากผู้เป็นเจ้าของ หากจำได้ ในองค์ประกอบรายการของหนี้สินรายการสำคัญเป็นการกู้ยืมระยะยาว ที่จะเป็นความเสี่ยงสำคัญที่ผู้บริหารต้องติดตามในช่วงระยะเวลาสัญญาเงินกู้

82

ROE AND D/E RATIO

- **Buffet (2014)** กล่าวว่า สำหรับตนแล้ว ชอบ **D/E ratio** ที่ไม่เกิน 0.5:1 และ **ROE** ที่ไม่ต่ำกว่า 8% แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ระวังการถูก **ROE** ลวงตา แสดงได้ตามตารางด้านล่าง

ส่วนผู้ถือหุ้น	100	90	80	70	66.6	60	50	40	30	20	10
หนี้สิน	0	10	20	30	33.4	40	50	60	70	80	90
กำไร	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
D/E	0.00	0.11	0.25	0.43	0.50	0.67	1.00	1.50	2.33	4.00	9.00
ROE	10.00%	11.11%	12.50%	14.29%	15.02%	16.67%	20.00%	25.00%	33.33%	50.00%	100.00%

- จากตารางจะเห็นได้ว่า หากเลือกแต่ **ROE** สูง ๆ จะทำให้ได้บริษัทที่มีอัตราส่วน **D/E** สูงมาก ๆ ไปด้วย ดังนั้น ในการนำไปใช้งาน ต้องพิจารณาร่วมกัน สำหรับ **Buffet** เลือกที่ **D/E ratio** ไม่เกิน 0.5

Source: Brodersen, S. and Pysh, P. (2014)

83

ROA VS ROE

- **ROA** เป็นผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ ในขณะที่ **ROE** เป็นผลตอบแทนที่จะกลับคืนสู่ผู้ถือหุ้น
- หากกิจการมีหนี้สิน **ROA** จะต่ำกว่า **ROE** เสมอ เพราะ **Assets = Liabilities + Equities**
- ทั่วไป **Buffet (2014)** กล่าวว่า **ROA** ไม่ควรต่ำกว่า 6% แต่อย่างไรก็ดี การเลือกลงทุนไม่ได้ดูแค่ 6% ให้เลือกบริษัทที่มี **ROA** สูงกว่าคู่แข่ง

84

LIQUIDITY

85

อัตราส่วนสภาพคล่อง

Liquidity ratios comprise:

1. Current ratio = Current assets / Current liabilities
2. Quick ratio = (Cash and cash equivalents + Receivables)/Current liabilities
3. Cash ratio = Cash and cash equivalents/Current liabilities
4. Working capital = Current assets – Current liabilities

86

อัตราส่วนสภาพคล่อง (ต่อ)

➤ Current ratio = CA / CL

- 1999: \$4,713 million / \$2,846 million = 1.66:1
- 2000: \$24,356 million / \$25,803 million = 0.94:1

- สภาพคล่องของ Wal-Mart ลดลงในปี 2000 โดยอัตราส่วนไม่ถึง 1 จึงแสดงถึงปัญหาสภาพคล่องได้
- Buffet (2014) กล่าวว่า อัตราส่วนนี้ควรมากกว่า 1 หรือแม้แต่ 1.5 เอาไว้ก่อน การที่มีอัตราส่วนน้อยกว่า 1 หมายถึงว่า กิจกรรมจะได้เงินมาน้อยกว่าเงินที่จะต้องจ่ายออกไป นั่นแสดงถึงการขาดสภาพคล่องได้ หากไม่ถึง 1 แสดงว่ากิจการอาจต้องกู้เงินหรือเพิ่มทุน
- Buffet (2014) กล่าวด้วยว่า กิจกรรมต้องการอัตราส่วนนี้ให้สูงที่สุด แต่ในอีกด้านหนึ่ง หากมีอัตราส่วนสูงมาก อาจแปลว่ากิจการบริหารเงินสดไม่เป็น การเก็บเงินไว้นาน ๆ ก็ไม่มีประโยชน์ และมีต้นทุนเสียโอกาส

➤ Quick ratio = (Cash + AR) / CL

- 1999: (\$13+156 million) / \$2,846 million = 0.06:1
- 2000: (\$1,856+1,341 million) / \$25,803 million = 0.12:1
- แม้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะลดลงในปี 2000 แต่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ ยังเป็นอัตราส่วนที่ไม่ถึง 1

87

อัตราส่วนสภาพคล่อง (ต่อ)

➤ Cash ratio = Cash / CL

- 1999: \$13 million / \$2,846 million = 0.005:1
- 2000: \$1,856 million / \$25,803 million = 0.072:1

- อัตราส่วนเงินสดต่อหนี้สินหมุนเวียน เพิ่มขึ้นในปี 2000 ถึงหลายเท่า

➤ Working capital = CA - CL

- 1999: \$4,713 million - \$2,846 million = \$1,867 million
- 2000: \$24,356 million - \$25,803 million = \$-1,447 million

- อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน แสดงให้เห็นชัดเจนว่าปี 2000 กิจการมีจำนวนหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้น เป็นสัญญาณของการขาดสภาพคล่อง ดังนั้น กิจการต้องระวังปัญหาในการจ่ายชำระ สาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากการกู้ยืมเงินที่เพิ่มขึ้นแล้วทำให้มีส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ต้องครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี เพิ่มขึ้น ทำให้หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

โดยสรุป จากอัตราส่วนสภาพคล่อง Wal-Mart สภาพคล่องไม่ค่อยเป็นที่น่าสนใจเท่าใดนัก

88

กลยุทธ์ที่ช่วยให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น (GUIDED BY BUFFET 2014)

- การมีผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน **Buffet (2014)** อธิบายเพิ่มเติมว่า การลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในอนาคต เป็นสิ่งที่ดี ผลิตภัณฑ์ที่ฝากไว้กับเทคโนโลยี จะมาไวไปไว เช่น โทรศัพท์มือถือ เปลี่ยนแปลงรุ่นและฟังก์ชันรายปี แต่ผลิตภัณฑ์คลาสสิกดั้งเดิม อย่างโค้ก ยังคงมีอยู่ในทุกวันนี้และไม่ได้ฝากไว้กับอนาคต ในการบริหารกลยุทธ์ โค้ก ยังคงคือโค้ก แต่กลยุทธ์ทางการตลาดและการสื่อสารกับผู้บริโภคจะเปลี่ยนไปตามยุคสมัย
- การทำในสิ่งที่ตัวเองถนัด หา “คูเมือง” เฉพาะของตัวเอง **Buffet (2014)** อธิบายถึงคูเมือง 3 ประเภท
 1. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น แรนด์ สิทธิบัตร ตัวอย่าง **Disney** เมื่อนึกถึงการดูหนัง ก็นึกถึงดิสนีย์
 2. ต้นทุนต่ำ เช่น **Wal-Mart** ซื้อสินค้าได้ในราคาที่ต่ำเนื่องจากซื้อในปริมาณมาก
 3. ต้นทุนในการเปลี่ยนแปลงสูง เช่น **Microsoft** อาจไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่ดีที่สุด แต่ผู้บริโภคไม่ยอมเปลี่ยนเพราะต้องไปเรียนรู้กับระบบปฏิบัติการใหม่ที่ไม่คุ้นเคย

89

STATEMENT OF CASH
FLOW

90

วัตถุประสงค์ของงบกระแสเงินสด

- งบกระแสเงินสดให้ข้อมูลเกี่ยวกับ**กระแสเงินสดของกิจการ**ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการ**ประเมินความสามารถของกิจการ**ในการก่อให้เกิดเงินสด
- เนื่องจากใช้เกณฑ์คงค้างในการบันทึกบัญชี ตัวเลขกำไรสุทธิที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนจะไม่ใช้เงินสดคงเหลือที่กิจการมีอยู่ ณ วันสิ้นงวด หลายกิจการอาจมีตัวเลขกำไรสุทธิในจำนวนที่สูง แต่เงินสดคงเหลือในกิจการน้อยก็เป็นได้
- งบกระแสเงินสดจึงจะแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสำหรับงวด
- งบกระแสเงินสดเป็นการเชื่อมโยงงบกำไรขาดทุนกับงบแสดงฐานะการเงินเข้าด้วยกัน
 - งบกำไรขาดทุน แสดงการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินสุทธิระหว่างงวด
 - งบแสดงฐานะการเงิน แสดงจำนวนคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันปลายงวด

91

การจัดประเภทรายการในงบกระแสเงินสด

การจัดประเภทรายการในงบกระแสเงินสดจะแบ่งเป็น 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activities)
2. กิจกรรมลงทุน (Investing Activities)
3. กิจกรรมจัดหาเงิน (Financing Activities)

92

1. กิจกรรมดำเนินงาน (CFO)

CASH FLOW FROM OPERATING ACTIVITIES

- กิจกรรมดำเนินงาน (**Operating Activities**) เป็นการเปลี่ยนรายการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกิจการเป็นหลัก ซึ่งมักสะท้อนในรายการรายได้และค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน
- กิจกรรมดำเนินงานมักจะเกี่ยวข้องกับรายการสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน เช่น ลูกหนี้การค้า หรือ เจ้าหนี้การค้า เนื่องจากรายการเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจ
- ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงเงินสดในกิจกรรมดำเนินงาน
 - เงินสดรับ เช่น เงินสดรับจากการขายสินค้าหรือบริการ, เงินสดรับจากการชำระหนี้ของลูกหนี้
 - เงินสดจ่าย เช่น เงินสดจ่ายจากการซื้อสินค้า, เงินสดจ่ายจากการจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า, เงินสดจ่ายที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น เงินเดือน ค่าสาธารณูปโภค

93

การกระทบยอดกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (วิธีทางอ้อม)

กำไรสุทธิ	xx
(1) บวก ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด เช่น	
1.1) ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย	xx
1.2) หนี้สงสัยจะสูญ	xx
(2) การเปลี่ยนแปลงรายการสินทรัพย์หมุนเวียน	
2.1) บวก รายการสินทรัพย์หมุนเวียนที่ลดลง	xx
2.2) หัก รายการสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น	(xx)
(3) การเปลี่ยนแปลงรายการหนี้สินหมุนเวียน	
3.1) บวก รายการหนี้สินหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น	xx
3.2) หัก รายการหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลง	(xx)
(4) รายการกำไร/ขาดทุนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอื่น เช่น	
4.1) บวก ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	xx
4.2) หัก กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	xx
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	xx

กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน จึงเป็นเงินสดสุทธิที่คงเหลือจากกิจกรรมดำเนินงานในระหว่างงวด หรือก็คือ กำไรที่เป็นตัวเงิน (Cash profit) นั่นเอง

94

2. กิจกรรมลงทุน (CFI) CASH FLOW FROM INVESTING ACTIVITIES

- กิจกรรมลงทุน (**Investing Activities**) เป็นการรายงานกระแสเงินสดรับหรือจ่ายที่เกิดจากการได้มาและการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งประกอบไปด้วย เงินลงทุนระยะยาว ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- เงินสดรับ เช่น เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน, เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนระยะยาว
- เงินสดจ่าย เช่น เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน, เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนระยะยาว
- เงินสดจ่ายซื้อส่วนได้เสียในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย
- ทั้งนี้ เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนระยะสั้น หากต้องการหวังผลตอบแทนจัดประเภทเป็นกิจกรรมลงทุนด้วย
- กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนแสดงให้เห็นกลยุทธ์เพื่อการเติบโตของบริษัท เป็นการลงทุนเพื่อหวังกระแสเงินสดรับสุทธิเพิ่มขึ้นในอนาคต

95

3. กิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) CASH FLOW FROM FINANCING ACTIVITIES

- กิจกรรมจัดหาเงิน (**Financing Activities**) เป็นการรายงานกระแสเงินสดรับหรือจ่ายที่เกิดจากหนี้สินไม่หมุนเวียนและส่วนของเจ้าของ ได้แก่ การออกจำหน่ายและการซื้อหรือไถ่ถอนของหุ้นกู้และหุ้นทุนของกิจการ รวมทั้งเงินสดที่ใช้ในการจ่ายเงินปันผล
- เงินสดรับ เช่น เงินสดรับจากการออกจำหน่ายหุ้นกู้, เงินสดรับจากการออกจำหน่ายหุ้นทุน, เงินสดรับจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน
- เงินสดจ่าย เช่น เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมและไถ่ถอนหุ้นกู้, เงินสดจ่ายเงินปันผล, เงินสดจ่ายซื้อคืนหุ้นทุน
- กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน มีข้อมูลที่นักลงทุนน่าจะสนใจ เช่น เงินสดจ่ายปันผล หรือเงินสดจ่ายซื้อหุ้นทุนซื้อคืน เงินสดรับจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มเติม
- ทั้งนี้ เมื่อกิจการต้องการเงินลงทุน จะเชื่อมโยงไปถึงประเด็นที่เคยกล่าวแล้วว่า กิจการจะเลือกกู้ยืมเงินหรือออกหุ้นเพิ่มเติม

96

สรุปความสัมพันธ์ของรายการบัญชีกับ 3 กิจกรรมในงบกระแสเงินสด

สินทรัพย์หมุนเวียน	หนี้สินหมุนเวียน
กิจกรรมดำเนินงาน	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	หนี้สินไม่หมุนเวียน ส่วนของผู้ถือหุ้น
กิจกรรมลงทุน	กิจกรรมจัดหาเงิน

97

รูปแบบงบกระแสเงินสด

บริษัท..... จำกัด (มหาชน)

งบกระแสเงินสด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ	xx	
บวก/หัก รายการกระทบยอด	<u>xx</u>	
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		xx

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสดรับ	xx	
เงินสดจ่าย	<u>xx</u>	
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน		xx

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

เงินสดรับ	xx	
เงินสดจ่าย	<u>xx</u>	
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน		<u>xx</u>

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)		xx
เงินสด ณ 1 มกราคม		<u>xx</u>
เงินสด ณ 31 ธันวาคม		<u>xx</u>

รายการที่ไม่ใช่เงินสด

.....

98

รายการที่ไม่ใช่เงินสด

- รายการลงทุนและรายการจัดหาเงินบางรายการที่ไม่ได้มีการใช้เงินสดหรือได้มาซึ่งเงินสด กิจกรรมต้องไม่รวมรายการดังกล่าวในงบกระแสเงินสด แต่ให้เปิดเผยไว้ในส่วนอื่นของงบการเงิน เช่น ตอนท้ายของงบกระแสเงินสด หรือ เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- ตัวอย่างของรายการลงทุนและรายการจัดหาเงินที่ไม่ใช่เงินสด
 - การซื้อสินทรัพย์โดยออกหุ้นสามัญให้
 - การแปลงหนี้เป็นทุน
 - การได้สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน

99

อัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสด

- Free cash flow
- Free cash flow to Net sales Ratio
- A ratio of CFI and CFO
- Cash flow to Net income ratio
- Cash flow to Total assets ratio

100

FREE CASH FLOW

- **Free cash flow** กระแสเงินสดอิสระ = $CFO - Capital expenditures$
- **CFO** คือ กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน ได้จากบรรทัดสุดท้ายของส่วนของกิจกรรมดำเนินงาน
- **Capital expenditures (CAPEX)** เป็นเงินลงทุนเพื่อการขยายธุรกิจ เช่น สร้างสาขาใหม่ เป็นรายจ่ายลงทุนในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รวมถึงสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เพื่อมาสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจ สามารถตั้งได้จากเงินสดจ่ายซื้อที่ดินอาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในกิจกรรมลงทุน
- กระแสเงินสดอิสระเป็นกระแสเงินสดที่เหลือจากการใช้งานจริง ๆ สามารถนำไปทำอะไรก็ได้ เช่น จ่ายปันผล ฯ

101

FREE CASH FLOW TO NET SALES RATIO

$$\text{Free cash flow to Net sales Ratio} = \frac{\text{Free cash flow}}{\text{Net sales}}$$

- อัตราส่วนกระแสเงินสดอิสระต่อรายได้ เป็นอัตราส่วนที่บอกว่าจากรายได้ที่กิจการทำได้ จะเหลือเงินสดอิสระที่มีโอกาสจ่ายคืนกลับไปให้ผู้ถือหุ้นเท่าไร
- ตัวอย่างเช่น หากอัตราส่วนเท่ากับ 13.2 แปลว่า จากยอดขายทุก 100 บาท จะมีเงินสดที่มีโอกาสไปจ่ายปันผลให้ผู้ถือหุ้นสูงสุดได้ 13.2 บาท แต่ในทางปฏิบัติกิจการก็คงไม่ได้จ่ายทั้งหมด ทำให้นักลงทุนก็ทราบว่ามันมีโอกาสได้เพียงแค่ครึ่งหนึ่งหรือน้อยกว่า เป็นต้น
- **Buffet (2014)** แนะนำว่า อัตราส่วนนี้ควรมีความสม่ำเสมอในระดับ 5% (0.05 เท่า) เป็นอย่างน้อย

102

CFI TO CFO

A ratio of CFI to CFO = CFI / CFO

- อัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
- ตัวอย่างเช่น อัตราส่วนนี้เท่ากับ 53.5% แปลว่า ทุกครั้งที่บริษัทสร้างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานได้ 100 บาท บริษัทจะนำไปลงทุนเพื่อรักษาและสร้างการเติบโตของธุรกิจ 53.5 บาท
- การบอกระดับที่เหมาะสมของอัตราส่วนนี้ยาก เพราะหากบริษัทเก็บเงินไว้อย่างเดียว ไม่ลงทุนเลย เครื่องจักร อาคารก็คงจะเริ่มเก่าและพังลง แต่หากลงทุนมากจนตัวเลขอัตราส่วนนี้เข้าใกล้ 100% ก็แสดงถึงว่าคงไม่มีเงินสดเหลือไว้ให้ผู้ถือหุ้น
- ในการวิเคราะห์และพิจารณา จึงมองความสม่ำเสมอของอัตราส่วน และอาจเปรียบเทียบกับคู่แข่ง สำหรับนักลงทุนภายนอก หากมีสองบริษัทที่ต้องเลือก อาจเลือกบริษัทที่มีอัตราส่วนนี้ต่ำกว่า เพราะแสดงว่ามีเงินสดคงเหลือที่จะจ่ายปันผลให้ตนมากกว่า

103

CASH FLOW TO NET INCOME RATIO

- อัตราส่วนกระแสเงินสดต่อกำไร(ขาดทุน)สุทธิ =
$$\frac{\text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}}{\text{กำไร(ขาดทุน)สุทธิ}}$$
- อัตราส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบกำไรที่ได้จากเกณฑ์เงินสดกับกำไรจากเกณฑ์คงค้าง
- หากกิจการมีอัตราส่วนนี้มากกว่า 1 แสดงว่ากำไร(ขาดทุน)สุทธิของกิจการเกิดจากรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ ในจำนวนมาก จึงทำให้ CFO สูงกว่า Net income

104

CASH FLOW TO TOTAL ASSETS RATIO

- อัตราส่วนกระแสเงินสดต่อสินทรัพย์รวม =
$$\frac{\text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์รวมเฉลี่ย}}$$
- เป็นการวัดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่กิจการทำได้เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดที่นำไปใช้ในการลงทุน เป็นอัตราส่วนที่คล้ายกับผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) แต่หลีกเลี่ยงผลกระทบของรายการคงค้างบางรายการที่ไม่ได้เป็นรายการเงินสด

105

REFERENCES

- Jablonsky and Barsky (2001). **The manager's guide to financial statement analysis**. 2nd edition. John Wiley and Son: NY.
- Brodersen, S. and Pysh, P. (2014). **Warren Buffet Accounting**. เรียบเรียงโดย ชัชวรินทร์ สันติเดช. ซีเอ็ด: กรุงเทพฯ.
- ปัญญา อิศระวรวาณิช 2561 **หลักสำคัญของการบัญชี** พิมพ์ครั้งที่ 2 บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี้ จำกัด: กรุงเทพฯ.

106